ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԵՐ. ՍՐՄԱՔԷՇԽԱՆԼԵԱՆ
Գրութիւնք ետ չեն տրուիր
Բաժանորդագրութեան պայմանները տեսնել 2րդ էջը
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ

10 PARAS

آرەولق
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره کین بوزاجیان
درعلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Cons/ple, Galata

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ՈՐԲԵՐՈՒՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ» ԿԸ ՅԱՏԿԱՑՆԷ

1.— Ցնուէ ծախուած իւրաքանչիւր «Արեւելք»ի վրայ մէկ փարա։— 2.— Վերաբացման բաւականէն (14 դեկտ.) յետոյ գալիք բաժանորդագրութեանց իւրաքանչիւրէն 10 դրշ.— 3.— Իւր 830 ոսկի բերքին ունեցած պահուեստէն 100ին 25 ը, այսինքն 200 ոսկի.— 4. Հատուածի ծանուցմանց ու մահազդի վրայ 20 ական դրշ — 5.— Թաղ. խորհուրդի, եկեղեցւոյ, պատարագի ծանուցմանց իւրաքանչիւրէն 5 դրշ.

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Ի՞ՆՉ ԿԸՆԵՆ ՕՍՄ. ՀԱՅ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐԸ

Օսմ. խորհրդարանին մէջ բազմող հայ երեսփոխանները իրենց մինչեւ ցարդ ցոյց տուած գործունէութեամբ զանցառելի քանակութեան մը տպաւորութիւնը թողուցին։ Մինչդեռ ոչ-թուրք ուրիշ ցեղերու ներկայացուցիչներ մէկ կողմէն օսմ. ընդհանուր հայրենիքին շահերուն պաշտպանութեանը համար իրենց վրայ ծանրացած պարտականութիւնը կատարելով հանդերձ չեն մոռնար նաեւ իրենց պատկանած ցեղերուն շահերը երբ անոնք վտանգի մէջ են և պաշտպանութեան կարօտ։ Այս վերջին տեսակէտով, յոյն, պուլկար, սերպ, արաբ պատգամաւորները՝ ուրոյն ուրոյն առնելով ամբողջական զանգուած մը կը ներկայացնեն, իրենց մէջ կարծիքի և ուղղութեան համաձայնութեամբ մը և տեսակէտներու համանմանութեամբ մը։ Ոչ-թուրք երեսփոխաններուն մէջ մինակ հայ երեսփոխաններն են որ կարծիքի, տեսակէտի և ուղղութեան զարմանահրաշ այլազանութիւն մը կը ներկայացնեն՝ երբոր խնդիրը իրենց պատկանած ազգութեան շահերուն պաշտպանութեանը վրայ է։ Թիւով արդէն աննշան, օսմ. երեսփոխանէ մը պահանջուած արժանիքներէն մեծ մասամբ զուրկ, հայ պատգամաւորներուն խմբակը ողբալի է մանաւանդ իբրեւ հայ իրենց վրայ ծանրացած պարտականութեան կատարումին մէջ։ Եթէ օսմ. տէրութեան մէջ ապրող այլացեղ տարրերուն սահմանական հարցերուն պաշտպանութիւնը Օսմ. խորհրդարանին մէջ՝ անհրաժեշտութիւն մը չէր, հարկ իսկ չկար իրար անցնելու որ թուրք կամ իսլամ երեսփոխաններուն քով երթային բազմիլ նաեւ այդ տարրերուն ներկայացուցիչները։ Ինչո՞ւ ուրեմն հոգինիս բերաննիս եկաւ որ կարելի եղածին չափ աւելի թիւով հայ երեսփոխաններ գտնուէին Երեսփ. Ժողովին մէջ։ Ինչո՞ւ հայ մամուլին մէջ և ազգ. իշխանութեանց կողմէ ոգի ի բոյն պայքար մղուեցաւ այս նպատակին յաջողութեանը համար։ Որովհետեւ, օսմ. կայսրութեան բազմաթիւ ցեղերուն մէջ հայ ցեղը ամէնէն շատ տառապածն էր, ամէնէն շատ բռնաւորուածն էր ցաւերով և վէրքերով, որոնք հայ պերճախօս, գիտակից և ճարտար տրիբուններու պէտք ունէին ներկայանալու համար երկրին օրէնսդրական բարձրագոյն մարմինին, եւ անկեց ճա՛ր, դարմա՛ն, պաշտպա՛ն ուզելու համար։ Որովհետեւ կ'ընդունուէր որ Սահմանադրութիւնը բնակչութեանց կը տարբերէր գլխաւորապէս հո՛ն որ օսմ. բոլոր տարրերուն ցաւերը երբոր ներկայացուէին ազգին ներկայացուցչական ժողովին, այս վերջինը՝ անխտրութեան ոգիով տոգորուած՝ պիտի փութար անոնցմով զբաղիլ և զանոնք մեղմելու, սփոփելու միջոցները ընծեռել։ Այս գերակշիռ մտածումն էր որ կը մղէր հայ ժողովուրդը իր կարգերէն տալ բաւական թիւով ներկայացուցիչներ այդ Ժողովին, որպէս զի խղճմտօրէն և պերճաբարբառ կերպով իր անհամար ցաւերը բացատրուէին, պարզաբանուէին հոն, շարժէին ընդհանուր կարեկցութիւն, համոզում, հաւանութիւն։ Եթէ այս չէր մեր մէջ տիրող համոզումը այն միջոցին երբ Երեսփ. ընտրութիւնները կը կատարուէին, դարձեալ կը հարցնեմ թէ ինչո՞ւ այդքան աղմկայարոյց կերպով իրար անցանք հայ պատգամաւորներու ընտրութեան համար, մանաւանդ Պոլիս, ուր նոյնիսկ յանձնաժողով մըն ալ կազմուեցաւ և պայմանագիր մըն ալ, յանձնառագիր մըն ալ ստորագրել տրուեցաւ երկու հայ թեկնածուներուն։ Եթէ մեկուկէս տարի առաջ ձեռք բերուած — կամ աւելի ճիշդը՝ ձեռք չբերուած — սա ոչնչութեան համար էր, այն ատեն ո՛չ հարկ կար այդքան աղմուկ հանելու, ոչ ալ նոյնիսկ հայ երեսփոխան ընտրելու։ Օսմ. հայրենիքին ընդհանուր շահերը մեզի չափ կամ մեզմէ աղէկ պաշտպանող թուրքեր կրնային գտնուիլ երթալ բազմելու սա մեր տասնըմէկ հայ երեսփոխաններուն գրաւած աթոռներուն վրայ։ Ազգային տեսակէտով — թո՛ղ ընդհանուր տեսակէտը — ինքզինքնին զանցառելի քանակութիւն մը յայտնող սա մեր պատուական հայ պատգամաւորները ինչի՞ կը ծառայեն կոր խորհրդարանին մէջ, ըսէ՛ք, կ'աղաչեմ։ Զարդի և ցոյցի պէտք չունէինք — վասն զի արիւններու մէջ լողացող ազգի մը զարդն ու ցոյցն է պակաս, — ոչ ալ իրաւունքի մը ապարդիւն հանդիսադրութեան պահանջք կար։ Գո՛րծ, գո՛րծ, անդուլ, անդադար, քրտնաջան, բազմաչխատ գործ կը սպասէինք մեր երեսփոխաններէն. և աւասիկ բան մը չտուացինք։ Ափսո՜ս, Ուանձինին տասնձինն շատ պատուական անհատներ կրնան ըլլալ անոնք, շատ բարի և ազնիւ քաղաքացիներ. նոյն իսկ գիտնականներ, մասնագէտներ, հմուտ անձեր ալ կան անոնց մէջ, մանաւանդ մէկը պերճախօսութեան կողմէ անմրցելի և անհաւասարելի է։ Բայց մենք կաճառ մը չէր որ կը կազմէինք երբոր մեր քուէները կուտայինք այդ Հայերուն։ Մենք մեր ցաւերուն թարգմաններ կ'ուզէինք ղրկել անդ մը, ուրկէ համար կ'ըսեն թէ հաւասարութեան, արդարութեան եւ օրէնքի հաստատութիւնն ու պաշտպանութիւնը կը կատարէ, և զոր այդպէս նկատելու իրաւունք չունինք՝ ցորչափ անիկա կա՛յ ու կը մնայ։ Փոքր, բայց ուժեղ, անսակ, միակտուր զանգուած մը կ'ուզէինք ունենալ հայ պատգամաւորներու ոյժը՝ թէեւ կրնային երկրին վերաբերող ընդհանուր հարցերու մէջ տարակարծիք ըլլալ՝ նախապէս մէ՛կ և անայլայլ ծրագիրի մը համեմատ պիտի շարժէին, խօսէին, գործէին, մաքառէին, պայքարէին, երբ խնդիրը մեր ազգին շահերուն պաշտպանութեանը վրայ էր։ Փոխանակ ասոր, այնքան հայ երեսփոխան կայ այժմ Օսմ. Խորհրդարանին մէջ որքան հայեցակէտ՝ իրենց հայ երեսփոխանի բուն պարտականութեան կատարումին համար։ Իրարու բոլորովին հակընդդէմ, կամ, աւելի ճիշդը, բոլորն ալ իրարու նման՝ անտարբերութեան և անպարտաճանաչութեան կողմէ։ Գիտեմ թէ անոնք իրենց տարօրինակ այս ընթացքին համար գոց սորվուած, զուգուած և պաշտպանուած արդարացումներ ունին։ Բայց անոնք հայ ազգին ճաշակին յարմար արդարացումներ չեն։ Բաշքրուք, բռնազբօսիկ, ճգնիմ, ողորմելի բաներ են, բնա՛ւ երբեք պարտկելու կարող անճարակութիւնները, անբարեացակամութիւններն ու թուլամորթութիւնները որոնցմով բնորոշուեցաւ հայ երեսփոխաններուն խորհրդարանական կեանքը երկու նստաշրջաններուն միջոցին ալ։

Մեր այդ ազգակիցները պէտք է վերջապէս անդրադառնան որ ազգը օր մը հաշիւ պիտի ուզէ իրենցմէ՝ իրենց յանձնուած պարտականութեան կատարման մասին։ Ի՞նչ պատասխան պիտի տան։ Ի՞նչ յոյսերով տարինք այդ աթոռներուն վրայ բազմեցուցինք զիրենք. յաղթանակ մըն էր կարծես. բարձրագլուխ մտան այդ ժողովասրահէն ներս և կորագլուխ դուրս պիտի ելլան անկից, վասն զի ոչինչ պիտի ունենան ցուցնելու իրենց վշտաչարչար ու բազմապահանջ ազգին, ոչինչ որ իրենց այդ մուտքն ու ելքն արդարացնէ։

Պիտի խնդրէի մեր պատուական այդ ազգակիցներէն որ այս իմաստով հայ մամուլին մէջ երբեմն երեւցող քննադատականները — անոնք մերթ եթէ շատ նախատալից ալ ըլլան — չնկատեն անձնական հալածանքէ բխած յարձակումներ. խնդիրը իր իսկութեանը մէջ թող առնեն, և յետոյ, վիրաւորուելէ աւելի, թող ձեռուընին իրենց խղճին վրայ դնեն վերջապէս ինքզինքնուն հարցնելու համար թէ **կատարա՞ծ են իրենց պարտականութիւնը հանդէպ ազգին։**

Եր. Սրմաքէշխանլեան

Լինչի Խնդրոյն Պատմականը

Պաղտատ, 21 Դեկտ.

Լինչի խնդիրը որ կը յուզուէր Պոլսոյ լրագրաց մէջ առանց խնդրոյն իսկութեանը վերաբերեալ ըլլալու, գոնէ մեծամասնութեան կողմէ, հոս ահագին փոթորիկ հանած է, որ կը շարունակուի ցարդ։ Բացատրեմ երկու խօսքով։ Մ. Սթէֆան Լինչ, քաջ և ոյժգարոյ անգլիացի մը, ասկէ շատ տարիներ առաջ հոս կուգայ, կը քննէ երկիրը. կը գտնէ չի շահագործուած շատ մը շահու աղբիւրներ. և կը դառնայ Լոնտոն։ Կ'առաջարկէ դրամատէրերու շոգենաւեր բանեցնել Եփրատի վրայ, (և ոչ թէ Տիգրիսի վրայ, որովհետեւ այն ժամանակ Տիգրիսի վրայ արդէն առագաստանաւեր երթեւեկ ունէին և կար ծրագիր մը շոգենաւ բանեցնելու Տիգրիսի վրայ որ առաջարկուած էր Պոլսոյ կողմէ, կառավարութեան և կը սպասուէր պատասխանին); Կ. Պոլիս առանց դժուարութեան կուտայ այդ հրամանը. և Մ. Սթէֆան Լինչ որ այս ձեռնարկին ձեռներէցը եղած էր, կը դառնայ Պաղտատ և իր առաջին գործը կ'ըլլայ ամուսնանալ հայ գերդաստաններէն աղա Մինաս—աղա Խոջիկ նշանաւոր և պատմական գերդաստանէն օրիորդ Ովսաննա աղա Խոջիկեանի հետ։ Այդ գերդաստանը շատ տարիներէ ի վեր ամբողջ այս կողմերու անգլ. շահերը իր ձեռքերուն մէջ ունէր, անգլիական հիւպատոսարանն ալ մէկտեղ ըլլալով, ուր այդ ընտանիքէն հիւպատոսական փոխանորդներ, քանչլէրներ, թարգմաններ և քարտուղարներ մեծ դեր խաղացած և անգլ. կառավարութեան մօտ բարձր վարկ ստացած են։

Այդ ամուսնութիւնը վստահութիւն կ'ազդէ անգլ. դրամատէրերու և դրամը կը հոսի Պաղտատի անգլիական հիւպատոսարանը որով կը շինուին երկու շոգենաւեր և կ'սկսին կանոնաւոր երթեւեկել Պասրայի եւ Պաղտատի միջեւ, անգլին դարկ տալով տեղական առեւտուրին. միայն թէ Անգլիացիք փոխանակ իրենց նաւերը Եփրատի վրայ քալեցնելու ուր բնաւ շահ չկայ, քանի որ այդ գետին եզերքը ցարդ ամայի է, և ջուրի հոսանքը շատ բուռն, Տիգրիսի վրայ կը սկսին բանիլ, և փառք Աստուծոյ հարց ընող ալ չըլլար թէ ինչո՞ւ Եփրատ չեն երթար. եթէ երբեք հարց ընող մը գտնուի, անոր ալ թաթը եղծնելու միջոցը կը գտնուի, և այսպէս կը շարունակէ ասկէ մինչեւ հինգ տարի առաջ, երբ Անգլիացիք իրենց երկու նաւերուն վրայ երրորդ մըն ալ աւելցնելու հնարը կը գտնեն, պայմանաւ որ այս երրորդ նաւը օսմանեան դրօշ կրէ երբոր կը բանի։ Արդարեւ այս պայմանը տառական կերպով կը գործադրուի մինչեւ այսօր. այսինքն երբ այդ շոգենաւը ամայի և անբնակ եզերքներու մէջտեղէն կը բանի, օսմ. դրօշակ ունի. բայց երբ մարդաբնակ եզերաց քաղաքի մը հասնի ուր կը կայնի, անգլ. դրօշակն է որ կը ծածանի իր կայմին վրայ։

Ամէնուն յիշատակաց արժանի Միտհատ փաշա Պաղտատի վալի կ'ըլլայ թուէն 40 տարի առաջ. կը տեսնայ Անգլիացւոց զեղծումը, բայց ճար չի գտներ որովհետեւ Պոլիսը երբեք իրեն գաղափարակից չէր եղած, ուստի տեղական միջոցներով ճար կը մտածէ չարիքին դէմ։ Առջիէն անգիտէն սկսաւ կը ճարէ և Եւրոպայէն երկու շոգենաւ բերել կուտայ որոնք նոյնպէս կը սկսին Պաղտատէն Պասրա երթեւեկել, առնելի մրցում մը ըլլալով Անգլիացւոց հետ. բայց Միտհատ փաշայի կեանքը կարճ կ'ըլլայ Պաղտատ։ Իր հաստատած հանրային պարտէզին մէջ երեկոյ մը փոքրիկ պտոյտ մը ընելու մտօք յանկարծ կը մտնէ դղեկն ներս. ներսը նստող հազարաւոր ժողովուրդը որոր շնորհէ կը վայելէին այդ գեղեցիկ զբօսավայրը, ամէնքը մէկ անձի նման ոտքի կ'ելլեն, և երիտասարդ մը որուն գլուխը կ'երեւի քիչ մը շատ տաքցած էր, գաւաթ մը օղի լեցնելով ծամօռին վրայ՝ ընդառաջ կ'երթայ կուսակալին և կը խնդրէ որ այդ գաւաթը խմէ։ Պատկառելի լռութեան մը մէջ Միտհատ փաշա կը պատասխանէ—«զաւակս, խմելու սովորութիւն չունիմ, շնորհակալ եմ, չեմ խմեր»—երիտասարդը կ'ըսէ. «Հազար հոգի կայ հոս, քեզի համար ոտքի կայնած, անոնց կենացը պէտք է որ խմես»։—Եթէ այդպէս է, կը պատասխանէ Միտհատ փաշա, եթէ թոյն ալ ըլլայ կը խմեմ ի սէր ժողովրդեան. խաւար՛ն միլլէթ—և կը խմէ մատուցուած գաւաթը։ Ներկաներու անբացատրելի խանդն ու աւիւնը և սրտագին ծափահարութիւնները այնչափ գէշ հնչեցին Միտհատ փաշայի սեւերիմ թշնամի յետադիմականներու ականջին որ այդ օրն իսկ հարիւրաւոր հեռագիրներ ուղղուեցան Պոլիս թէ Միտհատ փաշա Պաղտատի պէս նուիրական ուխտատեղի սուրբ քաղաքի մը մէջ ամէն կերպով արբեցութիւնը խրախուսելու չի բաւականանալով, ինքն ալ հրապարակաւ արբեցութեան չար օրինակը տուաւ։ Այս ամբաստանութեան վրայ Պոլսոյ իր հակառակորդները յաջողեցան իր պաշտօնանկութիւնը ձեռք ձգելու և Միտհատ փաշա Պաղտատ գալէն ճիշդ երեք տարի վերջը մեկնեցաւ ասկէց, կիսատ թողլով իր սկսած բոլոր երկրաշէն գործերը(*), որոնց մէջ էր նաեւ երկու օսմ. շոգենաւերու գալուստը, որոնք իր մեկնելէն վերջը ողորմելի կեանք մը սկսան քաշքշել, և անհաւատալի բան... եղաւ ժամանակ մը ուր այդ շոգենաւերու վարչութեան յանդուգն աւազակները կը տանէին կը բերէին շոգենաւերը, շա՛հը կը գրպանէին, և կ'արձանագրէին թէ շոգենաւերը նորոգութեան համար չէին կրցած երթեւեկել, որով երթեւեկի շա՛հը գրպանելէ զատ նորոգութեան անունով առանձին շահ մըն ալ կը գրպանէին։ Մինչ անդին անգլ. Լինչը իր շոգենաւերը կը տանէր կը բերէր անդադար և շնորհիւ իր կանոնաւորութեան բոլոր յաճախորդները իր կողմը կը քաշէր։

Օսմ. գործերը այսպէս խեղճ ու կրակ վիճակի մէջ շարունակեցին մինչեւ որ այդ շոգենաւերը որոնք առաջ Օսմ. Իտարէի Նէհրիյէ կը կոչուէին, փոխեցին իրենց անունը և կայսերական գանձին սեփական դառնալով կոչուեցան Իտարէի Համիտիյէ։ Այն օրէն ստացան նոր կանոնաւորութիւն մը, բայց այլ եւս հանրային օգտին համար չէր որ կը գործէր այդ վարչութիւնը, այլ անկշտում գանձարի մը համար. մինչեւ եկաւ ազատութեան օրը։

Մէկուկէս տարիէ ի վեր Համիտիյէ վարչութիւնը հին անունը գործածելու կը վախնայ. նոր անուն, նոր տէր ալ չունի. և Անգլիացիք այդ անտիրական վիճակը աւելի սեւցնելով այնպէս մը ներկայացուցին Պոլիս, որ կ'ըսէ. կառավարութիւնը յարմար տեսաւ Լինչն ու Համիտիյէն միացնել և Տիգրիսն ու Եփրատը դնել այդ Միացեալ Ընկերութեան տրամադրութեան տակ։ Պայմաններու մանրամասնութեանց տեղեակ չեղող ժողովուրդը Պաղտատէն, Պասրայէն, Մուսուլէն, Տիգրանակերտէն, Տէրզօրէն և ուրիշ այդ գետերը թրջող բոլոր քաղաքներէն ահագին բողոք բարձրացուց այդ նոր կարգադրութեան դէմ. և այս բողոքիս որ նամակիս վերջ կուտամ, մեզի հեռագրուած նախարարական փոփոխութիւնը այդ ընդհանուր բողոքին կը վերագրուի այստեղ ժողովուրդին կողմէ։

Մ. Հ. Ս.

(*) Միտհատ փաշայի երեք տարի այստեղ պաշտօնավարութիւնը յատուկ մանրամասն յօդուածի մը նիւթ ընելով ձեր պատուական թերթին միջոցաւ մատուցանել մտադիր եմ ապագայ Օսմ. պատմութեան իբրեւ կարեւոր նիւթ։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (80)

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱ

ԿՈՄՍ ՄՈՆԹԷ-ՔՐԻՍԹՕ

Ժ.

ԹԻՒԼԸՐԻ
ԱՇԽԱՏՈՒԹԵԱՆ ՓՈՔՐ ՍՐԱՀԸ

—Ուրիշ ի՞նչ աղէտ կայ որ, սիրելի Պլաքաս։

—Վեհափառ Տէր, կարծեմ ամէն պատճառ ունիմ հաւատալու թէ փոթորիկ մը կը պատրաստուի հարաւի կողմը։

—Սիրելի դուքսս, կարծեմ սխալ տեղեկութիւն առեր էք, պատասխանեց Լուի ԺԸ.։ Շատ լաւ գիտեմ որ խիստ գեղեցիկ օդ մը կ'ընէ այդ կողմերը։

Որքան ալ սրամիտ ըլլար Թագաւորը, ան կը սիրէր դիւրին կատակները։

—Վեհափառ Տէր, հաւատարիմ ծառայ մը ապահովցնելու համար, Ձեր Վեհափառութիւնը չի՞ կրնար Լանկտոք, Բրովանս և Տօֆինէ ղրկել վստահելի մարդիկ, որպէս զի անոնք տեղեկագիր մը պատրաստեն այդ երեք նահանգներու մէջ տիրող մտային վիճակին վրայ։

—Conimus surdis, պատասխանեց Թագաւորը, շարունակելով նօթագրել իր Ովրատիոսը։

—Վեհափառ Տէր, կրնաք կատարելապէս իրաւունք ունենալ, Ֆրանսայի մէջ տիրող մտքի լաւ վիճակին վրայ վստահելով, պատասխանեց պալատականը, ծիծաղը շրթունքներուն ծայրը, Վենուսի բանաստեղծին կիտառը հասկնալ ձեւացնելու համար։ Բայց կը խորհիմ թէ բոլորովին անիրաւ չեմ, վախնալով որ յուսահատական փորձ մը կը կատարուի։

—Որո՞ւն կողմէ։

—Պոնափարթի կամ իր կուսակցութեան կողմէ։

—Սիրելի Պլաքաս, ինծի արգելք կ'ըլլաք աշխատելու՝ ձեր պատճառած սարսափներով, ըսաւ Թագաւորը։

—Իսկ, դուք, Վեհափառ Տէր, արգելք կը հանդիսանաք ապահով քուն մը քաշելու։

—Սպասեցէք, սիրելիս, սպասեցէք, խիստ յաջող նօթագրութիւն մը պիտի ընեմ pastor quum traheretի վրայ, սպասեցէք, և յետոյ շարունակեցէք։

Պահ մը լռութիւն տիրեց, մինչ Լուի ԺԸ. կարելի եղածին չափ մանր գրով մը նոր նօթագրութիւն մը կ'ընէր իր Ովրատիոսի լուսանցքին վրայ. այդ նօթագրութիւնը ընելէ յետոյ.

— Շարունակեցէք, սիրելի դուքսս, ըսաւ Թագաւորը, ոտքի ելլելով գոհունակ երեւոյթովը մարդու մը, որ լաւ գաղափար մը ունեցած ըլլալ կը կարծէ, մինչ ուրիշի մը գաղափարին վրայ է որ կարծիք կը յայտնէ։ Շարունակեցէք հիմա, մտիկ կ'ընեմ ձեզ։

—Վեհափառ Տէր, անհիմն և մտացածին լուրեր չեն որ զիս մտահոգ կ'ընեն, ըսաւ Պլաքաս, վայրկեան մը յոյս ունենալէ ետքը թէ Վիլֆօրի հաղորդած լուրը ի նպաստ իրեն պիտի գործածէր։ Լաւ խորհող մարդ մըն է ան և բովանդակ վստահութիւնս կը վայելէ։ Իմ կողմէս պաշտօն ընդունած էր հսկել հարաւային (այդ բառերը գործածած ատեն վարանում մը ունեցաւ դուքսը) մասերուն վրայ։ Սուրհանդակով հասաւ, ինծի հաղորդելու համար թէ մեծ վտանգ կը սպառնայ Թագաւորին։ Ուստի վազեցի հոս եկայ։

—Mala ducis avi domum, շարունակեց Լուի ԺԸ., նօթագրելով։

—Ձեր Վեհափառութիւնը կը պնդէ՞ որ այդ նիւթին վրայ չխօսուի։

—Ո՛չ, սիրելի դուքսս, բայց ձեռքերնիդ երկարեցէք։

—Ո՞ր։

—Ո՛ր ձեռքերնիդ որ կ'ուզէք. հոն ձախակողմը։

—Հո՞ս, Վեհափառ Տէր։

—Ձեզի ձախակողմը կ'ըսեմ, իսկ դուք աջակողմը կը փնտռէք. հոս, հիմա գտաք. ոստիկանական նախարարին տեղեկագիրը, որ երէկուան թուականով է...։ Բայց, աւասիկ, նոյն ինքն Պ. Տանտրէն։ Պ. Տանտրէն, ըսիք, այնպէս չէ՞, յարեց Թագաւորը, խօսքը ուղղելով սպասաւորին, որ արդարեւ ծանուցած էր ոստիկանութեան նախարարը։

—Այո՛, Վեհափառ Տէր, Պարոն Տանտրէն է, պատասխանեց սպասաւորը։

—Այո՛, իրաւունք ունիք, պարոն է ան, յարեց Լուի ԺԸ., աննշմարելի ժպիտով. ներս մտէք, պարոն, և դուքսին պատմեցէք թէ ի՛նչ նոր բան գիտէք Պ. տը Նաբոլէօնի վրայ։ Կացութեան վրայ բան մ' ծածկէք։ Ո՛հ, Ելպա կղզին հրաբո՞ւխ մըն է արդեօք, պատերազմի մը բոցավառումը պիտի տեսնենք հոնկէ։ Bella, horrida bella։

Պ. Տանտրէ շնորհալից ճօճում մը ընելով թիկնաթոռին յենարանին վրայ, որուն կրթնցուցած էր իր ձեռքերը, ըսաւ.

—Ձեր Վեհափառութիւնը բարեհաճեցա՞ւ նկատողութեան առնել երէկի տեղեկագիրը։

—Այո՛, այո՛, բայց դուքսին ըսէք, որ չի կրնար գտնել այդ տեղեկագիրը և անոր պարունակութեան տեղեակ չէ. մանրամասնօրէն պատմեցէք թէ յափշտակիչը ի՛նչ կ'ընէ իր կղզին մէջ։

—Պարոն, ըսաւ ոստիկանութեան նախարարը, խօսքը ուղղելով դուքսին, Ն. Վեհափառութեան բոլոր ծառաները պէտք է ուրախ ըլլան վերջերս Ելպա կղզիէն հասած լուրերուն համար։ Պոնափարթ...

Պ. Տանտրէ երեսը նայեցաւ Լուի ԺԸ.ի, որ նօթագրելու զբաղած, գլուխը անգամ վեր չառաւ։

—Պոնափարթ շատ կը ձանձրանայ, շարունակեց պարոնը. ամբողջ օրերը կ'անցընէ՝ Բորթօ-Լոնկոնէի հանքագործներու աշխատութիւնը դիտելով։

—Ու կը քերուըտի, վիշտը փարատելու համար, ըսաւ Թագաւորը։

—Կը քերուըտի՞ մի, հարցուց դուքսը. Ն. Վեհափառութիւնը ի՞նչ ըսել կ'ուզէ։

—Այո՛, սիրելի դուքսս, կը մոռնա՞ք թէ այդ մեծ մարդը, այդ հերոսը, այդ կիսաստուածը մորթային հիւանդութենէ մը բռնուած է, որ կը մաշեցնէ զինքը։

—Աւելի աւելին կայ, պարոն դուքս, շարունակեց ոստիկանական նախարարը. գրեթէ վստահ ենք որ քիչ ատենէն պիտի խելագարի յափշտակիչը։

—Պիտի խելագարի՞ մի։

—Այո՛, կապուելիք խենթ մը պիտի ըլլայ. ուղեղը կը տկարանայ. մերթ յորդ արցունքներ կը թափէ և մերթ կոկորդալից կը խնդայ. երբեմն ալ ժամերով կը մնայ ծովափին վրայ ու գայլախազեր կը նետէ ջուրին մէջ։ Երբ քարը հինգ-վեց ոստում ընէ, այնքան գոհ կը մնայ, իբր թէ ուրիշ Մարէնկօ մը կամ նոր Աւստերլից մը շահած ըլլար։ Հիմակ դուք ալ համակարծիք պիտի ըլլաք թէ յիմարութեան նշաններ են ատոնք։

—Կամ թէ իմաստութեան, պարոն, ըսաւ Լուի ԺԸ., ծիծաղելով. հին մեծ նաւապետները կը զբօսնուին՝ քարեր նետելով ծովուն մէջ. տեսէք Պլուտարքոսը, Սկիպիոն Ափրիկեցին։

(Շարունակելի)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Պ. Տրակումիս որ Յունաստանի գործերուն ղեկը ձեռք կ՚առնէ մանաւորապէս քրէթէի պարագաներու մէջ, տարէց մարդ մըն է, փորձառութեան տէր։ Թրիքուբիսի նախընթաց խորհրդակիցն էր և այդ նշանաւոր պետական մարդուն հետ էր որ նախարարութեան մէջ մտաւ իբրև արտաքին գործոց նախարար։ Իր նախարարութիւններէն մէկը բացառիկ տեւողութիւն մը ունեցաւ, — չորս տարի։ Աւելի քան քառորդ դարէ ի վեր Պ. Տրակումիս խառնուած էր իր երկրին քաղաքական և դիւանագիտական պատմութեանը։ Նոր Դահլիճը կազմուեցաւ հետեւեալ կերպով.

Պ. Պ. Տրակումիս՝ Նախարարապետ և ներքին գործոց նախարար. Քալէրկի՝ արտաքին գործոց. Զօրպաս՝ պատերազմական. Միասուլիս՝ ծովային. Ցիքիօրիս՝ դատական. Բարաքեթօրպուլոս՝ կրթական և կրօնական։ Ելմտական, Թղթատարական և հեռագրական ու հաղորդակցութեանց նախարարները դեռ չեն նշանակուած։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐԸ

Բարիզ, 31 յուն. — Կացութիւնը կը շարունակէ բարւոքիլ։ Շատ մը ճամբաներու վրայ երթեւեկութիւնը սկսաւ։

— Սէնի աճումը 17 հարիւրորդամէթր պակսեցաւ։ Ջրագրական աստիճանացոյցերը զօրաւոր նուազում մը կ՚արձանագրեն Սէնի և Մառնի վրայ։ Ջուրերը կանոնաւորապէս և կամաց կամաց կ՚իջնան։ Թէեւ ողողումներուն պատճառած վնասները դիւրին չըլլայ գնահատել, վերապահութեամբ կը կարծուի թէ հինգ հարիւր միլիոն ֆրանքը կ՚անցնին. Կամուրջներու տոկունութեան մասին տիրող երկիւղները չիրականացան և այդ կողմէ վտանգ չկայ։ Ֆրանս. կառավարութիւնը կը պատասխանէ բոլոր համակրական հեռագիրներուն որ իրեն կ՚ուղղուին։

1 Փետր. — Երեսփ. Ժողովին մէջ, յետմիջօրէի նիստին, նախագահ Պ. Պրիսոն կարդաց համակրութեան և ցաւակցութեան հեռագիրը զոր Օսմ. Խորհրդարանը ուղղած էր Ֆրանս. Խորհրդարանին՝ Բարիզի ողողումներուն առթիւ։ Պ. Պրիսոն Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին երախտագիտութիւնը յայտնեց այս նոր ապացոյցին համար այն բարեկամութեան որ երկու երկիրները կը միացնէ։

Վիէննա, 1 Փետր. — Ֆրանց Յոզէֆ կայսրը նախագահ Պ. Ֆալիէրին ցաւակցական հեռագիր մը ուղղեց Բարիզի աղէտին առթիւ։ Միեւնոյն ժամանակ 25000 ֆր. տուաւ աղէտեալներուն ի նպաստ։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼՂԱՐԻԱ

Սելանիկէն, Մանասթըրէն, Էսքիւպէն հասած լուրերու նայելով, ամէն կողմ յուզեալ կարծիք մը կը տիրէ և ամէն ոք հաւանական կը գտնէ Թուրքիոյ ու Պուլկարիոյ յարաբերութեանց խզումը։ Ներքին գործոց և պատերազմական պաշտօնատուները հասած հեռագիրները ի վեր կը հանեն տիրող յուզումը։ Առջի օր, Եպարքոսը, Բ. Դուռ երթալուն պէս, երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ ներքին գործոց նախարարին հետ։ Լա Թիւրքի ստոյգ աղբիւրէ կ՚իմանայ թէ Բ. Դուռը շրջաբերական-ծանուցագիր մը ուղղելով տէրութեանց, արդի անստոյգ կացութիւնը պիտի պարզէ և խաղաղական միջամտութիւն մը պիտի խնդրէ, առաջքը առնելու համար ամէն հաւանականութեան՝ թշնամութիւններ սկսելու մասին, մանաւանդ որ օսմ. կառավարութեան համար ծանր բեռ մըն է պատերազմական վիճակի մէջ գտնել իր ուժերուն մէկ մասը։ Միւս կողմէ նոյն թերթը կ՚իմանայ թէ այդ անկանոն կացութեան մասին հարցապնդում մը պիտի ըլլայ Երեսփ. Ժողովին մէջ։ Բարիզէն և Լոնտոնէն առջի գիշեր Բ. Դուռ հասած հեռագիրներ բաւական յուզեալ էին Պալքաններու մէջ խաղաղութեան պահպանման մասին։ Բարիզի Սակարանին մէջ օսմ. արժեթուղթերը շատ ինկած են և Ղալաթիոյ Սակարանն ալ կէս միութիւն ինկան գիները, ուր մեծ անստուգութիւն կը տիրէ։

⁂ Սոֆիայի ՏՆԵՎՆԻՔ թերթը երկու երկիրներու միջեւ բացուելիք պատերազմի մը հաւանականութեան վրայ խօսելով, կ՚ըսէ թէ Պուլկարիա պէտք է հիմա պատերազմի, որպէս զի բոլոր Պուլկարները իր օրէնքներուն ենթարկէ և Թուրքիոյ ատեն չձգէ զօրացնելու իր զինուորական ուժը, որով ան կրնայ ապահովել Պուլկարիոյ անկախ Թագաւորութեան։

⁂ Բարիզէն կը հեռագրեն թէ տեղւոյն սեղանաւորական շրջանակներուն մէջ մեծ մտահոգութիւն առաջ բերած են Թուրք-պուլկար յարաբերութիւնները։

⁂ Պուլկարական դեսպան Պ. Սարաֆօվ, առջի օր, երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։ Խորհրդակցութեան առարկայ դարձան Թուրք-պուլկար սահմանագլխին վրայ պատահած վերջին միջադէպը և առեւտրական դաշնագիրը, որ մօտերս պիտի կնքուի։ Պ. Սարաֆօվ արտաքին գործոց նախարարէն խնդրեց կարեւորութիւն չընծայել կարգ մը պուլկարական թերթերու գործածած թշնամական լեզուին ընդդէմ Թուրքիոյ։ Պուլկարական դեսպանը յայտարարեց թէ պուլկար կառավարութիւնը չուզեր խանգարել երկու երկիրներու սիրալիր յարաբերութիւնները. ընդհակառակը կը ջանայ աւելի ամրապնդել զանոնք։ Պ. Սարաֆօվ ցոյց տուաւ պուլկարական կէս-պաշտօնական Ռեբօվիչ թերթը, որ շատ համակիր լեզուով կը խօսի Թուրքիոյ մասին։

⁂ Այս տարուան նոր գրուած զինուորները, որոնք մարտի վերջերը զէնքի տակ պիտի կոչուէին, փետրուարի վերջերը պիտի կանչուին։ Լաւատեղեակ շրջանակներու մէջ կը յայտարարեն թէ այդ տնօրինութիւնը քաղաքական ո և է կարեւորութիւն չունի։ Հանրային կարծիքը սա է թէ այդ որոշումը առնչութիւն ունի 20,000 օսմ. պահեստի զինուորներու դրօշի տակ կանչուելուն հետ։ Քանի մը պուլկարական թերթեր վրդովիչ լուրեր կը հրատարակեն Թուրքիոյ ձեռք առած զինուորական միջոցներու մասին՝ Թուրք-պուլկար սահմանագլխին վրայ և Էտիրնէի զօրաբանակը շարժման մէջ դրուելուն նկատմամբ։ Սոֆիայի քաղաքական շրջանակներուն մէջ զանազան մեկնութեանց տեղի կուտան այդ լուրերը, ինչպէս նաև Օսմ. Բիւտճէին մէկ կարեւոր գումարումը։

⁂ Բերայի մէջ զրոյց կը շրջի թէ Էկզարքը, որ առողջական պատճառներով, Սոֆիա կը գտնուի, քանի մը օրէն Պոլիս կը սպասուի։ Սակայն աւելի առաջ ծանուցուեցաւ որ Էկզարքը Սոֆիայի մէջ պիտի մնայ, բժիշկներու պատուէրին համաձայն։

ԿՐԵՏԷԻ ԽՆԴԻՐԸ

Հելլէնական կառավարութիւնը Աթէնքի օտար տէրութեանց դեսպաններուն զեկուցած է թէ Պ. Վենիզելոսի ներկայութիւնը Աթէնքի մէջ ո և է առնչութիւն չունի կրետական խնդրին հետ և թէ Յունաստան անցեալին պէս միեւնոյն ուղղութեան պիտի հետեւի այդ խնդրին մէջ։

⁂ Պաշտպան տէրութիւնները ծանուցագիր մը ղրկելով Հանեայի իրենց ներկայացուցիչներուն, յանձնարարած են կըղզին Երեսփ. Ժողովին յայտարարել թէ տէրութեանց փափաքն է որ կրետացիները խուսափին բոլոր այն պատճառներէն որոնք կրնան խանգարել Թուրքիոյ և Յունաստանի յարաբերութիւնները և դիւանագիտական յարաբերութեանց խզում մը առաջ բերել։

⁂ Բ. Դուռը առ այժմ տէրութեանց չպիտի ղրկէ իր պատրաստած ծանուցագիրը։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՊԱԼՔԱՆՆԵՐԸ

Նովոյէ Վրէմիա ամբաստանելով վիէննական լրագիրները, կ՚ըսէ թէ անոնք գժտութիւն կը սերմանեն Պալքաններուն մէջ և վախ կը յայտնեն որ նոր պատերազմ մը տեղի պիտի ունենայ կամ ապստամբութիւն մը պիտի ծագի Մակեդոնիոյ մէջ։ Վիէննական դիւանագիտութեան նպատակն է խոչընդոտ ըլլալ պալքանեան պետութեանց մերձեցման և արգիլել Թուրք-պուլկար մերձեցումը։ Աւստրիոյ ձեռք բերած յաջողութիւնները Պոսնա-Հերսէքի մէջ՝ նոր յոյսեր արթնցուցած են Վիէննայի մէջ։ Կ՚ուզեն մորթը բաժնել՝ արջը սպաննելէ առաջ։ Եւրոպական դիւանագիտութիւնը պիտի կրնայ Թուրքիոյ աչքերը բանալ անոր սպառնացող ծուղակներու մասին։

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Եպարքոսը առջի օր այցելութիւն տուաւ ծերակուտական և նախկին նախարար Հասան Ֆէհմի փաշայի։

⁂ Գերմանիոյ դեսպանը, նախընթաց օր, երէկ այցելեց պատերազմական նախարար Մահմուտ Շէվքէթ փաշայի։

⁂ Անգլիական, իտալական և պարսկական դեսպանները, առջի օր, այցելութիւն տուին կրթական նախարարին։

⁂ Սուլթանին փեսան Ահմէտ Զիւլֆէքի փաշա, նախընթաց օր, Եպարքոսին հետ տեսակցեցաւ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Երեսփ. Ժողովի նախագահ Ահմէտ Րիզա պէյ սա հեռագիրը ուղղած է Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահին՝ Ֆրանսայի ողողումներուն առթիւ.— «Առաջին լիագումար նիստին մէջ, Չրաղանի հրդեհէն յետոյ, Օսմ. Երեսփ. Ժողովը իսկոյն պաշտօն յանձնեց ինծի՝ Ֆրանսայի մեր պաշտօնակիցներուն յայտնելու իր բոլոր ցաւակցութիւնները, վշտակիր համակրութիւնները Ֆրանսայի՝ իր անագորոյն աղէտին առթիւ։ Ամենախորին վշտակցութիւնս կը միացնեմ և ձեզի կը ղրկեմ լաւագոյն զգացումներուս հաւաստիքն։»

⁂ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Բիշօն Բարիզի Օսմ. դեսպանէն խնդրած է Բ. Դրան յայտնել Ֆրանսական կառավարութեան շնորհակալութիւնները Ֆրանսայի մէջ պատահած ողողումներուն առթիւ յայտնուած համակրութեանց առթիւ։ Առջի օր, Ֆրանսայի դեսպանատան գործակատարը Բ. Դուռ երթալով, յանուն ֆրանսական կառավարութեան, շնորհակալութիւն յայտնեց Եպարքոսին և արտաքին գործոց նախարարին։

ՆԱԶԸՄ ՓԱՇԱ

Հաստատապէս զրոյց կը շրջի թէ Պաղտատի նոր կուսակալ և հրամանատար Նազըմ փաշա, որ տակաւին չէ մեկնած իր պաշտօնատեղին, Ա., Բ., և Գ. զօրաբանակներուն ընդհանուր քննիչ պիտի անուանուի։

ԹՈՒՐՔԻԱՅ ԵՒ ՍԵՐԲԻԱ

Սերպիոյ արմատական կուսակցութեան նախագահը խօսելով Պուլկարիոյ և Սերպիոյ համաձայնութեան վրայ, ըսած է. «Այդ մասին կրնամ ձեզ յայտարարել թէ բերանացի և գրաւոր ո և է համաձայնութիւն չկայ։ Պալքանեան միակ ազգայնութիւնը որ ամենէն աւելի վնասուած և ճնշուած է՝ Սերպիան է։ Շատ բնական է պալքանեան տէրութեանց հետ բարեկամական և անկեղծ յարաբերութիւններ մշակելու փափաքը։ Լիապէս կը գնահատենք օսմ. կառավարութիւնը, անոր բարեկամութիւնը կը փնտռենք և իբր մեր բարերարը կը նկատենք։ Արդարև, Թուրքիան մեր առջև բանալով Սելանիկի ճամբան, մեծ դիւրութիւններ ընծայած է մեր ապրանքներու ներածումներուն եւ արտածումներուն համար. Նոյնպէս մեզ ազատած է Աւստրիոյ յաւակնութիւններէն։ Պուլկարիոյ հետ համաձայնութիւն մը պիտի կրնայ մեզ նոյնքան առաւելութիւններ ընծայել որքան մեզի կը պարգեւէ Թուրքիոյ բարեկամութիւնը։ Այս տեսակէտով՝ միշտ կը փափագինք ներդաշնակ ապրելու Թուրքիոյ հետ, և մենք այդ բարեկամութիւնը չպիտի զոհենք ոեւէ համաձայնութեան մը պալքանեան պետութեանց հետ։»

ԵՊԱՐՔՈՍԻՆ ՀՐԱԺԱՐՄԱՆ ԶՐՈՅՑԸ

Առջի գիշեր զրոյց կը շրջէր թէ Դահլիճին անդամներուն միջեւ ծագած ծանր անհամաձայնութեան հետեւանքով, Եպարքոսը հրաժարական տուած է։ Լա Թիւրքի այս լուրը հաղորդելէ յետոյ կ՚ըսէ թէ բոլորովին անհիմն է, իր կատարած քննութեան համաձայն։

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ներքին գործոց, կրթական և արտաքին գործոց նախարարները, երկուշաբթի իրիկուն, Եպարքոսին բնակարանը երթալով, խորհրդակցեցան Հագգը փաշայի հետ։

ԱՂԵՐՍԱԳԻՐՆԵՐԸ

ԱՅՐԱ՞Ծ ԵՆ

Նամակագիր մը Թուրքերէն թերթի մը միջոցաւ կ՚առաջարկէ որ Երեսփ. Ժողովը հրատարակութեան տայ ցանկը այն աղերսագիրներուն որոնք այրած կամ ազատած են Չրաղանի հրդեհէն, որպէս զի գործի տէրերն ալ ամէն օր ժամավաճառ չըլլան։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Պելժիոյ Ալպէր Թագաւորը Ա. կարգի Լէօբոլտ պատուանշան նուիրած է Պրիւքսէլի օսմ. դեսպան Ապտիւլհագգ Համիտ պէյի, նոյն պատուանշանին Գ. կարգը՝ դեսպանատան առաջին քարտուղարին և ասպետութեան կարգը՝ Բ. քարտուղարին որոնք օսմ. կառավարութեան կողմէ ներկայ գտնուած էին Լէօբոլտ Թագաւորին յուղարկաւորութեան։

ԱՆԱՐՇԻՍԹ ԿԻՆԵՐ

Երկու ռուս անարշիսթ կիներ վերջերս Պոլիս հասած էին, Եւրոպայի շրջանը ընելէ և ամէն երկրէ վտարուելէ յետոյ։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալած է զանոնք, և Բ. Դուռը ռուս դեսպանատան դիմում ըրած է՝ երկու անարշիսթ ռուս կիները վտարելու համար Օսմ. հողէն։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐ. ՏԱԳՆԱՊԸ

Տ. Եոաքիմ Պատրիարք, Խառն Ժողովի աշխարհական անդամներուն և իր բարեկամներուն կողմէ եղած թախանձանքին վրայ, որոշած է Պատրիարքարանէն չհեռանալ, Պօյաճիգիւղի իր բնակարանը քաշուելու համար։

⁂ Յոյն երեսփոխաններ, առջի օր, Խորհրդարանին մէջ խորհրդակցութիւն կատարելով իրենց միջև, մեծամասնութեան որոշեցին պատր. տագնապին չմիջամտել։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

Օսմ. Լոյտ կ՚իմանայ թէ ճափոնական կառավարութիւնը որոշած է այսուհետեւ Թուրքիայէն կատարել ծխախոտի գնումները՝ ճափոնական Րէժիի հաշուոյն։ Այդ գնումները մէկուկէս միլիոն քիլօկրամի կը հասնին։ Այդ մասին պայմանագրութիւն մը կնքուած է Բէյթայի օսմ. ընդհ. հիւպատոս Մուխթար պէյի և նոյն քաղաքին ճափոնական ներկայացուցիչին միջև։ Մինչև հիմա ճափոն Հունգարիայէն ծխախոտ կը գնէր։

ԱԼՊԱՆԵՐԷՆ ԳԻՐԵՐԸ

Սկիւտրի մէջ գումարուած ալպանիացի երեւելիներու համաժողովը, որուն ներկայ էին բազմաթիւ անձեր, միաձայնութեամբ որոշած է արաբերէն այբուբենը ընդունիլ իբր ալպանիական տառ։ Կիլանի մէջ Ալպանիացիները երկու դպրոց հիմնած են՝ լատինական այբուբենը ընդունուած ըլլալուն։

ՀԵԼԼԷՆ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼՈՒԽԸ

Սելանիկ հրատարակուած Թարոս թերթը կ՚ըսէ թէ, անցեալ շաբթու, Սելանիկէն հելլէնական սահմանագլուխը ու Գարափերիէ ղրկուած են մեծաքանակ ռազմամթերք և քանի մը լեռնային թնդանօթներ։

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Յոյն բժիշկներ, անցեալ օր, գումարում մը կատարելով, խորհրդակցութիւններ կատարեցին Եէտիգուլէի հիւանդանոցէն անջատ Բերայի մէջ ուրիշ հիւանդանոց մը հաստատելու մասին։ Այդ նպատակաւ Չուկէս միլիոն ֆր. ձգուած էր հանգուցեալ Տիկին Էլէնի Զարիֆիի կողմէ։ Ժողովը որոշեց այդ գումարը պահանջել հելլէնական կառավարութենէն, Յունաց Պատրիարքարանէն, հանգուցեալ կնոջ ժառանգորդներէն, հիւանդանոցի մը հաստատման յատկացնելու համար։ Եթէ անկարելի ըլլայ առիկա, յոյն բժիշկները իրենց հաշուոյն պիտի բանան քլինիքի հիւանդանոց մը։ Այդ գումարման ներկայ էին քառասուն յոյն բժիշկ և փաստաբաններ։

ԾԵՐԱԿՈՅՏԻՆ ԹՈՒՂԹԵՐԸ

Ծերակոյտի քարտուղարութիւնը կը ծանուցանէ թէ յունվ. 9ին իր կողմէն ղրկուած մարմին մը օրինաւորապէս բացած է Չրաղանի դիմաց գտնուող քլիւպին մէջ կնքուած սենեակը, յաջորդ նիստին մէջ նկատի առնուելիք թուղթեր առնելու համար, որովհետեւ հակառակ երկար սպասումներու և առանց պատճառը իմացնելու, միւժէյերիզ Ատիլ պէյ չէր եկած։

ՀԱՄԻՏԻ ՄԷԿ ՆԱՄԱԿԸ

Թղթատարական վարչութիւնը ելմտական նախարարութեան ղրկած է Համիտի հասցէին եկած նամակ մը։ Ելմտական նախարարութեան կողմէ ալ շարժուն բանակի հրամատարին յղուած է այդ նամակը։

ՀՐԴԵՀԻ ԾՈՐԱԿՆԵՐ

Տէրքոզի ջուրի ընկերութիւնը հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան իմացուցած է թէ, նոր որոշումի մը համաձայն, հրդեհի 250 ծորակներ պիտի հաստատէ Պոլսոյ կողմը, Ղալաթիա, Բերա և Վոսփորի գիւղերը։ Ընկերութիւնը կը խնդրէ նշանակել այն տեղերը, ուր պէտք կայ այդ ծորակներու հաստատման։ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը Քաղաքապետութեան յանձնած է այդ խնդիրը։

ՆՈՐ ՊԱՇՏՕՆԱԿԻՑ ՄԸ

Սելանիկի մէջ սկսած է հրատարակուիլ Թուրքերէն նոր թերթ մը՝ Ռումէլի անունով։

ԱՆՏԵՂԻ ԶՐՈՅՑՆԵՐ

Եէնի Կազէթա կը հերքէ Սէտաի Միլլէթի այն լուրը որուն համեմատ այդ թերթը չափաւոր ազատականներու օրկանը պիտի ըլլայ։ Րիզա Նուր պէյի և ուրիշ երեսփոխաններու յիշեալ կուսակցութեան մէջ մտած ըլլալու լուրն ալ կանխահաս է, կ՚ըսէ Եէնի Կազէթա։

ԹԷՆՍԻԳԱԹԸ

Ելմտական նախարարութեան կողմէ պատրաստուած վիճակագրութեան մը համաձայն, թէնսիգաթի օրէնքին գործադրութեան թուականէն մինչև 1910 յուն. 6/19, պետական պաշտօնեաներու տրուած հատուցումներուն և հանգստեան թոշակներուն գումարը կը հասնի 28 միլիոն ղրուշի։ Այդ գումարին մեծ մասը կը ձեւացնեն հատուցումները։

ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆԸ

Ընդհ. Ապահովութեան անօրէնութիւնը որոշեց լուսանկարել դռնապանները ու ծառաները և ինքնութեան քարթեր յանձնել անոնց։ Տարեկան տուրք մը պիտի վճարեն անոնք։ Ծառայի պէտք ունեցող անհատները պիտի կրնան իրենց թաղին պահականոցը դիմել և հարկ եղած յանձնարարագիրները առնել, փոքր գումար մը վճարելով։

⁂ Ընդհ. Ապահովութեան անօրէնութիւնը որոշեց որ գիշերային հսկողութիւն ընող ոստիկանները ելեկտրական լամբարներ ունենան իրենց քով։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ԾՈՒԱԿ-ՓՈՒՆԱՒՈՐԻ ՄԸ ԴԱՏԸ

Ինքզինքը իբրև գործարանատէր, վաճառատանց փոխանորդ ևն. ներկայացնող և բազմաթիւ պանդոկատէրներ, ճաշարանատէրներ և միամիտներ խաբելով դրամ կորզող Ֆրէտէրիք Սթոքսի գործին քննութիւնը աւարտած և թուղթերը Բերայի ընդհ. դատախազութեան ղրկուած ըլլալով, մօտերս դատավարութիւնը տեղի պիտի ունենայ։

ՖՐԱՆՍ. ՆԱՄԱԿԱՏԱՆ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Սոյն նամակատունէն գողցուած և փոխարժէքը խաբեբայութեամբ գանձուած մանտա-փօսթներու խնդիրին քննութիւնը կը շարունակուի։ Ֆրանս. հիւպատոսարանը յայտնելով թէ այդ գողութեան ու խաբեբայութեան մէջ մեղսակից է Գաթըրգիւղ բնակող փաստաբան Թեվֆիք պէյի որդին Պեհիժ պէյն է, յիշեալին անմիջապէս ձերբակալումը պահանջած է։

ՄԱՀ ԲԱՂՆԻՔԻ ՄԷՋ

Ակսէրայի կողմերը բնակող Սապրիէ հանըմ բաղնիքի մը մէջ լուացուած ատեն նուաղեցաւ։ Հակառակ եղած դարմաններուն, կինը մեռաւ քիչ յետոյ։

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՀՐՈՍԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒ ՕՐԷՆՔԸ ԲԱՐԵՓՈԽՈՒԱԾ

ԱՏԱՆԱՅԻ ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐԸ

ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎ

(Բ. ՏԱՐԻ)

Օսմ. Երեսփ. Ժողովը երէկ իր 33րդ նիստը գումարեց Րիզա էֆ.ի ապարանքին մէջ՝ նախագահութեամբ Ահմէտ Րիզա պէյի։ Նիստը բացուեցաւ ժամը 6.25ին։

Նիստը բացուած միջոցին աչքի կը զարնէր սրահին թափուր վիճակը։ Մինչև այդ ժամուն կարելի չէր եղած մեծամասնութիւն գոյացնել, ուրկէ կ՚երեւէր թէ՝ ժողովականներէն շատեր դեռ չէին կրցած վարժուիլ երեքշաբթիի նիստին և ոմանք ալ կը կարծէին թէ այդ օրը նիստ չկայ։

Ահմէտ Րիզա պէյ որ շատ բարակը չէ փնտռեր, նիստը բացուած հռչակեց և Ատենադպիր Մէճտի էֆ. կարդաց 32րդ նիստի ատենագրութիւնը, որ ընդունուեցաւ առանց դիտողութեան ըստ... հնաւանդ սովորութեան։

Բայց երբ Ժողովին նախագահին աչքին չէր զարներ ժողովականներու մեծամասնութեան բացակայութիւնը, անդին այդ միևնոյն բանին ուշադրութիւն դարձուցած էր Իթթիհատեան քառթին երեսփոխաններէն Մուսթաֆա Արիֆ էֆ. որ խօսք առնելով ըսաւ թէ՝ կը ցաւի որ Ժողովը մեծամասնութիւն չունի և ասոր ալ իբրև պատճառ ցոյց տուաւ Խորհրդարանի արդի շէնքին կեդրոնէն շատ հեռու և օդերուն ալ աննպաստ ըլլալը։ Մուսթաֆա Արիֆ էֆ. առաջարկեց որ որ մինչեւ Սալը Բազարի խորհրդարանական նոր շէնքին նորոգութեան աւարտիլը, Երեսփ. Ժողովը իր նիստերը ըստ առաջնոյն գումարէ երեսփոխաններու Գլիւպին մէջ, որ երթեւեկութեան համար շատ մը դիւրութիւններ ունին։ Այս առաջարկին համամիտ գտնուեցաւ Տօքթ. Արիֆ Ըսմէթ պէյ։ Իսկ Պոլսոյ երեսփոխան Օսման և Իսմայիլ Մահիր էֆ.ները հակառակեցան, առարկելով որ օդերը պատճառ կարելի չէ բանել, քանի որ մէկ քանի օրէ ի վեր գարնանային օդեր կ՚ըլլան և քիչ մը պարտաճանաչութիւն և բարի կամեցողութիւն կը հարթեն բոլոր ճամբու դժուարութիւնները։

Իսկ ատենադպիր Մէճտի էֆ. դիտել տուաւ որ բոլորովին անյարմար է մէկ քանի օրուան համար Գլիւպին մէջ նիստ գումարելը. հոն, ըսաւ, ո՛չ թէնէֆիւս ընելու վայր կայ. ո՛չ էնճիւմէնի սենեակներ. ընդհակառակը այժմու շէնքին մէջ թէ՛ նախագահական սենեակ կայ և թէ՛ աղօթելու յատուկ տեղեր։ Մէճտի էֆ. հարցուց թէ՝ ո՞ւր են, ինչո՞ւ ներկայ չեն այն երեսփոխանները որոնք գլիւպի մէջ տեղի ունեցող նիստի մը միջոցին կը յայտարարէին թէ՝ Երեսփ. Ժողովը կրնայ նոյնիսկ գումարուիլ վրաններու տակ, կը բաւէ որ աշխատելու տրամադրութիւն կենայ...

Ժողովը մեծամասնութեամբ մերժեց Մուսթաֆա Արիֆ պէյի առաջարկը և որոշեց իր նիստերը շարունակել Րիզա էֆ.ի ապարանքին մէջ։

Եպարքոսութեան կողմէ եկած էր թէզքէրէ մը որով Ժողովին կը ղրկուէր մէկ քանի նահանգներու համար պատրաստուած Հրոսախումբերու Օրէնքը որ ինչ ինչ բարեփոխութիւններ կրած էր և որուն կցուած էր նաև մէկ քանի յաւելուածական յօդուածներ։ Վիճաբանութեան դըրուելէ առաջ ղրկուեցաւ Ներքին գործերու Յանձնաժողովին։

Եպարքոսութեան կողմէ ղրկուած էր նախարարաց Խորհուրդին կողմէ պատրաստուած օրինագիծ մը՝ Ատանայի վերջին դէպքի միջոցին սպաննուածներու և կախուածներու կալուածներու մասին։ Այս օրինագծին համաձայն սպաննուածներու կալուածները իր ժառանգորդներուն և եթէ ուղղակի ժառանգորդ չունենայ, մօտաւոր ազգականներուն և կամ պատկանած Ազգին պիտի փոխանցուին։ Ժողովը նախաքննութեան համար ղրկեց Տէֆքէրը խագանիի Յանձնաժողովին։

Շաբաթ օրուան նիստի միջոցին երեսփոխաններու առաջարկութեամբ հեռագրով ցաւակցութիւն յայտնուած էր Ֆրանսական Խորհրդարանի նախագահին, վերջին ողողումներէն խորհրդարանի շէնքին վնասուած ըլլալուն պատճառաւ։ Երէկ ծափահարութիւններու մէջ կարդացուեցաւ ֆրանսական խորհրդարանին նախագահ Պ. Հանրի Պրիսոնի կողմէ ղրկուած հեռագիր մը, որով Պ. Պրիսոն կը յայտնէր թէ՝ խորհրդարանին ներկայացուցած է Օսմ. Երեսփ. Ժողովին հեռագիրը և Ժողովը ծափահարութեամբ ընդունէր և շնորհակալութիւն յայտներ է։

Եպարքոսութենէն պատերազմական նախարարութեան խորհրդական մը անուանելու մասին, ասկէ՛ առաջ Երեսփ. Ժողովին ղրկած էր օրինագիծ մը, որ իր կարգին յղած էր Հարպիյէ Էնճիւմէնին, որ վերադարձնելով իր համամտութիւնը կը յայտնէր միանգամայն՝ աւելցնելով թէ՝ նախարարութիւններու խորհրդականի պաշտօնը արդէն սկզբունքով ընդունուած է և հետեւաբար պատերազմական նախարարութեան ալ խորհրդական մը որոշուելուն մէջ ո և է արգիլիչ պատճառ չի տեսներ։

Կանի պէյ առաջարկեց որ առանց վիճաբանութեան ընդունուի Էնճիւմէնին առաջարկը և ղրկուի գործադրութեան, քանի որ պատերազմ. Նախարարը, մանաւանդ հիմա, շատ գործ ունի և պէտք ունի փոխանորդի մը։

Թալէաթ և Իսմ. Մահիր պէյերն ալ համամիտ գտնուեցան Կանի պէյի. Իսկ Ապտիւլհամիտ և Ֆէյզի պէյերը առաջարկեցին որ նախ և առաջ պիւտճէի յանձնաժողովին ղրկուի։ Որոշուեցաւ ղրկել նոյն յանձնաժողովին։

Ժողովը յետոյ անցաւ օրակարգին վրայ գտնուած «բրինձի մշակութեան» օրինագծին վիճաբանութեան։

Ինչպէս յայտնի է ասկէ առաջ Անտառաց, Հանքաց և Երկրագործական նախարարութիւնը Թուրքիոյ մէջ բրինձի մշակութեան նոր զարկ մը տալու համար օրինագիծ մը պատրաստած և ղրկած էր Ժողովին, որ զրաաթ էնճիւմէնին յղած էր։ Էնճիւմէնը ինչ ինչ փոփոխութիւններով կը վերադարձնէր Ժողովին։

Նախ նոյն Յանձնաժողովին կողմէ Րիզա փաշա իբրեւ տեղեկաբեր մանրամասն և մասնագիտական տեղեկութիւններ տուաւ բրինձի մշակութեան մասին, թուելով ժողովուրդին ու կառավարական գանձուն ըլլալիք օգուտները։ Շեշտեց պէտքը այդ տեսակ օրինագծի մը։ Ըսաւ թէ՝ թէեւ ասկէ առաջ բրինձի մշակութեան համար օրէնք մը պատրաստուած էր, բայց առիկա արդի ժամանակներու ոգիին ու գիտական սկզբունքներու համաձայն չըլլալով, այս նոր օրէնքը շինուած է։ Բրինձի մշակութեան առթիւ կարգ մը վիճակագրական տեղեկութիւններ տուաւ և ըսաւ թէ՝ միայն Գոնեայի, Պրուսայի և Այտընի նահանգները կրնան Ճափոնի արտադրած բրինձին քանակութեամբ բրինձ արտադրել. Ճափոն ամէն տարի 50 միլիոն տուփ բրինձ կ՚արտադրէ եղեր և միայն Գոնեայի նահանգը, կրնայ եղեր 25 միլիոն տուփ արտադրել. Իսկ բրինձի կանոնաւոր մշակումի երեսէն կառավարական գանձը կը մանէ տասնեակ հազարներով ոսկի։

Հօճա Վեհպի էֆ. առաջարկեց որ այս օրինագիծը մերժուի, քանի որ այս օրէնքին համաձայն կարգ մը տեղերու մէջ կ՚արգիլուի բրինձի մշակութիւնը և հետեւաբար դարձեալ աղքատիկ ժողովուրդն է որ կը վնասուի։

Ալի Ճէնանի էֆ. թէեւ համամիտ գտնուեցաւ Վեհպի էֆ.ի առաջարկին, բայց ընդունեց որ այդ օրէնքին մէջ կարեւոր յօդուածներ կան, որոնք պէտք է որ մնան ըսաւ։

Ապտուլլահ Ազմի էֆ. ըսաւ թէ՝ ուրիշ շատ մը բաներէ առաջ, պէտք է նկատի առնել ժողովուրդին առողջութիւնը քանի որ կ՚ըսուի թէ՝ բրինձի մշակութենէն օդը կ՚ապականի և առողջութեան կը վնասէ։

Նախագահը ժամ մը դադար տուաւ, ուրկէ վերջ նիստը բացուեցաւ ժամը 9ին։

Իզմիրի երեսփոխան Սայիտ պէյ ըսաւ թէ՝ Ժողովը մեծամասնութիւն չունի. հետեւաբար առաջարկեց որ եօքլամա ըլլայ։

Նախագահը դիտել տուաւ թէ՝ շատեր դեռ չեն գիտեր թէ՝ այսօր ընդհ. նիստ կայ և եթէ ըսաւ վաղուան նիստին ալ ներկայ չը գտնուին՝ ներքին կանոնագրի տրամադրութիւնը ի գործ կը դրուի անոնց մասին։

Պիւտճէի էնճիւմէնին ղրկուած էր կարգ մը օրինագիծեր, որոնք այլ և այլ փոփոխութիւններով վերադարձուած էին Ժողովին։ Յառաջիկայ շաբաթ օրուան օրակարգը անցուեցաւ։

Նախագահը ծանոյց թէ՝ Արտաքին գործոց նախարարը խնդրած է որ Թուրքիոյ և Գարատաղի միջև կնքուելիք առեւտրական պայմանագրի մասին Արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ Ժողովին ղրկուած օրինագիծը փութով քննուի։ Ժողովը իր շաբաթ օրուան օրակարգը անցուց։

Յետոյ Ժողովը յօդուած առ յօդուած շարունակեց բրինձի մշակութեան օրինագծին 14 յօդուածներուն վիճաբանութիւնը և աննշան փոփոխութիւններով հետզհետէ ընդունեց մէկ քանի յօդուածներ։ Նիստը փակուեցաւ ժամը 11ին միջոցները։ Այսօր դարձեալ ընդհ. նիստ։

ՆՈՐ ԲԵՄ

Վարչութեամբ ՏԻԿ. ՍԻՐԱՆՈՅՇԻ

Տիկ. Սիրանոյշի ներկայացումը, որ անցեալ ուրբաթ կառավարական արգելքի պատճառաւ յետաձգուած էր, այս անգամ Վարիէթէի թատրոնը արդէն վերաբացուած ըլլալով յառաջիկայ ուրբաթ (23 յունուար) գիշեր տեղի պիտի ունենայ անմահն Շէքսպիրի գլուխ գործոց Համլէթի ներկայացումը։ Համլէթի դերը պիտի կատարէ Տիկ. Սիրանոյշ, որ մեծ ընդունելութեան և գնահատման արժանացած է Կովկասի Հայ և Ռուս գեղարուեստական և գրական աշխարհի կողմէ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱԶԱՏ ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

Պոլսական երկու հասարակութիւններ (Հագգը փաշայի բառով), Հայ-կաթոլիկ և Ցոյն, լարուած են իրենց Սինոդոսներուն դէմ, տարօրինակ զուգադիպութեամբ մը։ Կրօնական իշխողութեանց դէմ այս ըմբոստական յառնումները անշուշտ իրենց մէջ չեն պարունակեր կղերականութեան ճնշումէն ազատուելու բարձր ձգտումներ։ Ցունականը, աւելի բուռն և աղմկալից ըլլալով հանդերձ, կրօնական թունդ զգացումներու արտայայտութիւնն է լոկ. անոր մէջ Տիեզերականին պաշտպանութիւնը կայ ընդդէմ Սինոդոսին, որ իր դրօշը պարզած է իր Նախագահին դէմ։ Ժողովուրդը, աստուածպետականին կողմը յարած, անոր անձին անբռնաբարելի նուիրականութիւնը կ'աղաղակէ։ Տիո՛ւր ծառացում։ Ցունական շարժումին մէջ, յետոյ, միանուագ խոյանք մը չկայ. և ոչ ալ սկզբունքի հարց։ Պատրիարքին ու Սինոդոսին մէջ եղած վէճի մը առթիւ այս կամ այն կողմին յարում մըն է։ Ամբոխը, որ ամէն ատեն և ամէն տեղ դիւրահաւան է և կրօնամոլ, բնականաբար իր համակրութիւնը կը նուիրէ կրօնքին բարձրագոյն անձնաւորութեանը։ Բայց Սինոդոսն ալ իր կողմնակիցներն ունի, և գիտակից ու զարգացած դասակարգին մէջ։ Գուցէ այս վերջինն է որ չի սխալիր իր ուղղութեանը մէջ։

Նոյն բանը, նոյն երեւոյթը չէ որ ի յայտ կուգայ Հայ-կաթոլիկ հասարակութեան մէջ. հոս, սկզբունքի հարց կայ գերազանցապէս։ Ամբողջ համայնք մը իր բոլոր դասակարգերովը—յոյժ ցանցառ ու աննշան բացառութեամբ—կանգնած է այդ սկզբունքին պաշտպանութեանը համար իր կրօնական ամբողջ կազմին դէմ, տեղապահին և սինոդոսին դէմ։ Իրաւունքի, ժողովրդային իրաւասութեանց պաշտպանութեան ազնիւ ու ոգեւորիչ հարցն է ատ։ Եւ ատիկա մինակ որոշ իրաւունքի մը պաշտպանութեան հարցը չէ, այլ և բերկրապատար նշանը համայնքի մը հոգեկան տրամադրութեան, որ ահա կը յուզուի, կը շարժի, կը բարձրանայ, կեանք ու ոգեւորութիւն կ'ստանայ, վազելով անոր ու թանձր կղերականութեան մը մահացնող կապանքներուն խորտակումին։ Մեր կաթոլիկ հայ ազգակիցներուն պարզած այս երեւոյթը վերածնութեան նշան մըն է՝ ընկերաբանօրէն խօսելով։ Այն միջոցին երբ Հռոմայ աթոռին անարգ իշխանութիւնը ջարդուփշուր կը կործանի Արեւմտեան Եւրոպայի մէջ, անոր փորձերը՝ իր վաղուէք գործակալներուն և կեղծաւոր ու շահախնդիր հաւատատարածներուն ձեռքով Արեւելքի մէջ և մանաւանդ անտէր անտիրական հայութեան մէկ հատուածին մէջ, կ'ըմբոստացնէ ոչ միայն մեր կաթոլիկ եղբայրները, այլ և զմեզ Լուսաւորչական կոչուածներս իսկ։ Եթէ այս պարագային Հռոմ յաջողեցաւ իր լուծը պարտադրել, ամէն ու անզ կապերով, հայ կաթոլիկ համայնքին վիզին շուրջը, ա՛լ լմնցաւ, օ՜, վերջացա՛ւ, երկար ատենուան համար ամէն յոյս կորաւ այդ լուծը թօթուելու համար։ Պէտք է ուրեմն արթուն, անընկճելի, անվհրաժելի մնալ, անհաշտ ամէն կարգադրութեան որ լիակատար գոհացում չի տար ներկայացուած պահանջին։

ԵՐՈՒԽԱՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՏԵՂԱՊԱՀԸ
ՓԱԽԱԾ...

Երէկ առտու Պատրիարքարան հասած հեռագրէ մը կը տեղեկանանք թէ Երուսաղէմի Պատր. Տեղապահ Տ. Դանիէլ Ծ. Վրդ. Ցաքըրեան չկրնալով այլ եւս հանդուրժել միաբանութեան ու ժողովուրդին կողմէ իրեն դէմ եղած անարգական ու նախատալից ցոյցերուն, ինքզինքը Նաֆա նետեր է, հասկնալով որ ինք երբեք չպիտի կրնայ հնազանդեցնել և ի կարգ հրաւիրել վանքին խել մը պղտորոյթ միաբանները որոնք ըստ առաջնոյն սանձարձակօրէն կը շարունակեն իրենց անկարգ ու խայտառակ ընթացքը, խնդալով ազգին քիթին։ Քաղ. Ժողովը իր այս գիշերուան նիստին մէջ պիտի զբաղի այս խնդրով։

ԱՏԱՆԱՅԻ ՈՐԲԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Բարիզէն Տիգրան Խան Քէլէկեան 2025 ֆրանք ղրկած է Պատրիարքարան, յատկացուելու համար Կիլիկիոյ որբերուն։ Այդ գումարին 1000 ֆրանքը Տիգրան Խան իր անձնականէն նուիրած է, 950 ֆր.ը Նիւ-Եորք Հէրըլտ թերթին բացած հանգանակութեան արդիւնքն է, իսկ 75 ֆրանքն ալ այլ և այլներէ հաւաքուած է։ Նպաստից Ցանձնաժողովին կողմէ շնորհակալութեան նամակներ ղրկուեցան Քէլէկեան Խանի և վերոյիշեալ թերթին Վարչութեան։ Ցանձնաժողովը այդ գրութեամբ խնդրեց նաև Քէլէկեան Խանէն որ փութով կազմակերպէ այն վիճակագրութիւնը զոր յիշեալը խոստացած էր կատարել յօգուտ Ատանայի աղէտեալներուն որոնք այնքան կարօտ են այժմ նպաստի և օգնութեան։

⁂ Թրօյի (Ամերիկա) Հայ եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան նախագահութեամբ կազմուած յանձնախումբ մը տեղւոյն հայ գաղութին մէջ հանգանակութիւն կատարելով, 112 տոլար (25 ոսկի) հաւաքած և չէքով մը այդ գումարը պատրիարքարան ղրկած են, խոստանալով շարունակել հանգանակութիւնը։

⁂ Հ. Ց. 'Դաշնակցութեան Փրովիտէնսի կոմիտէն վեց մեծ անօթւկ հագուստ և այլ իրեղէններ հաւաքելով ղրկած է Ատանայի առաջնորդարանը, Պ. Նազարէթ Մարգարեանի, բաշխուելու համար մերկ ու անպաստապար ժողովրդեան։

⁂ Նիւ-Եորքի մէջ, Պ. Մկրտիչ Թաշճեանի ամուսնական հանդէսին միջոցին 38 տոլար հաւաքուելով, կէսը յատկացուած է Կիլիկիոյ Աշխատանքի Տան եւ կէսն ալ Խարբերդի Ս. Ցակոբ Թաղի Ազգ. վարժարանին։

ՌՈՒՍՉ. ՎԿԱՅԱԿԱՆՆԵՐ

Ռուսումի. Խորհուրդը իր վերջին նիստին մէջ որոշեց ֆրանս. Հիւպատոսարանէն խնդրել գաւառներու մէջ հաստատուած ֆրանս. երկրորդական վարժարաններու ծրագիրը, հասկնալու համար թէ կարելի՞ է այդ վարժարաններէն շրջանաւարտ հայ աշակերտներու ուսուցչական վկայական տալ, առանց քննութեան։

ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ

Կրթական կանոնագրի վերաքննիչ Ցանձնաժողովի անդամներէն անոնք որ երեք անգամ յաջորդաբար կը բացակային հրաժարած պիտի նկատուին։

ՄԻԱՑԵԱԼԸ

Եգիպտոսէն Աբրահամ փաշա Բարթող 100 անգլ. ոսկի նուիրած է Միացեալ Ընկերութեան։ Ցիշեալը Ազգանուէր Հայուհեաց պարահանդէսի գօթիյոնին համար ալ ճոխ առարկաներ ղրկած է։

ԱՏԱՆԱՅԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ ԸՆԴՀ.
ՆԵՐՈՒՄ ԶԽՆԴՐԵՐ

Թերթի մը մէջ գրուած էր թէ Ատանայի Կուսակալ Ճէմալ պէյ Բ. Դուռնէն խնդրած է որ բոլոր յանցաւորներուն ընդհանուր ներում շնորհուի, որպէսզի երկու տարրերուն միջև առաջ եկած անհամաձայնութիւնն ու ցրտութիւնը վերջ գտնեն։ Եէնի Կազեթա հաստատած է թէ Ներքին գործոց Նախարարութիւնը այս տեսակ առաջարկէ մը տեղեկութիւն չունի։

ՀԱՅԱԲՆԱԿ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ
ՀՈՂԱՅԻՆ ԽՆԴԻՐԸ

Եէնի Կազեթա ստոյգ աղբիւրէ կ'իմանայ թէ անցեալ շբ. օր, Խառն Ժողովի պատուիրակութեան՝ Սպարքօսին հետ տեսակցութեան միջոցին՝ Ներքին գործոց Նախարար Թալէաթ պէյ չէ հաւաստած թէ Հայաբնակ Նահանգներու հողային խնդիրը ի նպաստ Հայերուն պիտի կարգադրուի, ինչպէս գրեցին լրագիրները։ Միայն, երբ հողային խնդրին վրայ խօսք բացուած է, Նախարարը յայտարարած է թէ այդ մասին օրէնք մը պատրաստուած է որ այժմ Պետական Խորհուրդին մէջ կը քննուի։ Այդ օրէնքը Օսմ. Երեսփ. Ժողովին հաւանութեան արժանանալէ վերջ, կառավարութեան պարտքն է զայն արդարութեամբ և իրաւունքով գործադրել։

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ
ՀԻՒԱՆԴ

Կիլիկիոյ Տ. Սահակ Կաթողիկոսը, որ այս պահուս Մերսին կը գտնուի, ծանրապէս հիւանդ է եղեր, ինչպէս ցաւով կ'իմանանք եկած հեռագրէ մը։

ԱՏԱՆԱՅԻ ԴԱՏԱՊԱՐՏԵԱԼՆԵՐԸ

Երէկուան Սապահ, ստոյգ աղբիւրներէ իր քաղած տեղեկութեանց համաձայն, կը ծանուցանէ թէ Դահլիճը, մտքերը հանդարտեցնելու համար, ձեռնարկած է նաև օրինագիծի մը պատրաստութեանը որ պիտի պարունակէ կարգ մը գթառիրական առաջարկներ, Ատանայի դատապարտեալներուն համար։ Ինչպէս որ Դահլիճին ծրագիրին մէջ պէտք ցուցուած էր «միտքերը հանդարտեցնելու» և «անդորրութիւնը ապահովելու» համար միջոցներ ձեռք առնելու, նոյնպէս Ատանայի և շրջակայից մէջ տեղի ունեցող ծանօթ մեծ դէպքերուն առաջ բերած ազդեցութիւնը ջնջելու համար, պէտք է որ ամբողջ ժողովուրդը համերաշխութեամբ աշխատի իր ընկերական ու անտեսական յառաջդիմութեան։

Այս մասին կառավարութեան տուած որոշումը մօտ օրէն Օսմ. Խորհրդարանին պիտի հաղորդուի։

ՄՈՒՇԻ ԿԱՌԱՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

Կը յիշուի որ սակէ առաջ Մուշի երեսփոխանները առաջարկած էին Պիթլիսի վիլայէթը իր առաջին կեդրոնը՝ Մուշի մէջ փոխադրել, որ աշխարհագրականապէս ալ ամէն տեսակ և առաւելագոյն յարմարութիւնները ունի։ Նախորդ Մեծ-Եպարքոսը Նախար. Խորհուրդին հետ խորհրդակցութեամբ՝ ինչ ինչ դժուարութիւններ ցոյց տուած էր վիլայէթի տեղափոխութեան և սակայն՝ Ներքին և դատական Նախարարներուն հետ խոստացած էր Մուշը միւսաքիլ միւթեսարըֆութեան վերածել ու խնդիրը իրենց իսկ հաւանութեամբ երեսփոխաններու կողմէ հեռագրուած էր Մուշ։ Սանճագ մը մութասարըֆլըգ ըլլալու համար՝ կարգ մը ձեւակերպութիւններ կան, որոնց տեղի ունենալը անհրաժեշտ է, և այդ պատճառով գործը դանդաղ առաջ կ'երթայ։ Երեսփոխան Գեղամ էֆ. և պաշտօնակիցը Իլեաս էֆ. տեսնելով որ գործը կ'երկարի, մինչ ատենագէն դիմումները կը շարունակուին, անցեալ շաբթու Ներքին գործերու Նախարարին ուշադրութիւնը հրաւիրեցին, որ կրկնեց իր խոստումները և յանձնարարեց սպասել պատերազմ. Նախարարութեան պատասխանին, որուն նկատառմանը յանձնուած էր խնդիրը։ Մշոյ հայ երեսփոխանը երէկ ալ Բ. Դուռ երթալով հետապնդեց խնդիրը, սահմանադրականութիւն տալու հարկը զգացնել տալով։ Մուշը այն սանճագներէն է, ուր ամէնէն աւելի և բազմակնճիռ խնդիրներ կան լուծման ու կարգադրութեան կարօտ։ Անկախ միւթեսարըֆութիւնը՝ Բ. Դրան հետ արագ ու կանոնաւոր յարաբերութեամբ շատ աւելի դիւրութիւններ պիտի վայելէ վարչական տեսակէտով, երբ մանաւանդ կարող ու խղճամիտ միւթեսարըֆի մը վարչութեան ներքև գտնուի։ Մուսթագիլէթէ զատ՝ նոյն իսկ Կարնոյ կուսակալութեան ենթարկուիլը նախամեծար կը համարուի Մուշի համար որ Պիթլիսի վիլայէթին կարևորագոյն բայց բազմատանջ գաւառն եղած է։

ԱԶԳ. ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐԸ

Գալաթի Թաղ. Խորհուրդը և քարոզիչը, Տ. Գրիգորիս Ծ. Վրդ. Գալաճեան յաջողած են երեք խանութներ շինել որոնք ամսական 8 ոսկի հասոյթ կը բերեն եկեղեցիին ու դպրոցին։ Մօտերս ուրիշ երեք խանութներու և աքարթմանի մը շինութեան ալ պիտի ձեռնարկուի։

ԱՆՆԻՃԱՅԻ ԴԱՏԸ

Երեկ ժամը 7ին Պոլսոյ եղեռնադատ ատեանին առջև տեղի ունեցաւ Նէօֆրուլէի մէջ Թուրք սարիկաններու կողմէ խժդժօրէն բռնաբարուած տարաբաղդ Աննիճայի բացած դատին շարունակութիւնը։ Դատական մարմինը կազմուած էր անցեալ անգամուան նման։

Կանչուեցան վկաներէն Սուլթանա, Սանդուխտ և Լամպօ, որոնք իբր թէ ոստիկաններուն ի նպաստ պիտի խօսէին, սակայն առաջին երկուքը անոնց բոլորովին աննպաստ յայտարարութիւններ ըրին, իսկ Լամպօ ըսաւ թէ ինք բանէ մը տեղեկութիւն չունի։ Ընդհանուր դատախազը երկար ճառով մը հաստատելով ոստիկաններուն յանցապարտութիւնը, անոնց պատժուիլը պահանջեց, օրէնքին տրամադրութեանց համաձայն։ Կարդացուեցան նաև բժշկական տեղեկագիրները և ոստիկաններու և ուրիշ վկաներու յայտարարութիւնները։ Ամբաստանեալ փաստաբանները ուզեցին իրենց պաշտպանողականը խօսիլ, սակայն հակառակ կողմի փաստաբանները յայտնեցին որ իրենց մէկ ընկերը բացակայ ըլլալով, պէտք է յետաձգել դատավարութիւնը։

Այս պատճառաւ դատին շարունակութիւնը վաղուան թողուեցաւ։

ՊԱՇ. ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կիլիկիոյ Կեդր. Որբախնամ Ցանձնաժողովին կողմէ ուղղուած յայտագրով մը կը ծանուցուի թէ մայրաքաղաքիս մէջ ալ և այլ մարմիններ և մասնաւոր անձեր առանց կանոնական արտօնութեան անվաւեր տոմսակներով և այլ միջոցներով Կիլիկիոյ որբոց ի նպաստ հանգանակութիւններ կը կատարեն, որմէ յառաջ կուգան չարաշահութիւններ. և թէ նոյն որբոց մասին զանազան առաջարկներ տեղի կ'ունենան, առանց նկատողութեան առնուելու թէ՝ Ազգ. Վարչութենէ ընդունուած սկզբունքն է Կիլիկիոյ որբերը տեղւոյն մէջ խնամել և անոնց մասին տեղի ունենալիք ո և է ձեռնարկ կամ փափաք ուղղակի ներկայացնել Որբախնամ Ցանձնաժողովին որոշման։ Այս կարգի բարենպատակ ձեռնարկներու համար Ազգ. Վարչութեան կողմէ ընդունուած սկզբունքն ու օրինաւորութիւնը յարգել անհրաժեշտ ըլլալով և ո և է անպատեհութեան տեղի չտրուելու համար, Ազգային Պատրիարքարանն հարկ կը զատէ յայտարարել թէ որբոց պաշտպանութեան գործին սատարել փափաքողներու պէտք եղած դիւրութիւնը մատուցանելու համար կարևոր կարգադրութիւնք սահմանուած են արդէն Որբախնամ Ցանձնաժողովին կողմէ, որոնց համաձայն Մայրաքաղաքիս մէջ հետզհետէ որբախնամ մասնախմբեր կը կազմուին, և անդամոց անուններն արդէն Կեդր. Ցանձնաժողովին կողմէ կը ծանուցուին լրագրաց միջոցով եւ կնքեալ նուիրատոմսեր կը յանձնուին, հետեւաբար առանց Կեդր. Ցանձնաժողովին կողմէ կնքեալ և թուագրեալ տոմսերու՝ կատարուած նուիրահաւաքումներ անվաւեր կը համարուին ու այդ կարգի տոմսեր պիտի ենթարկուին գրաւման. իսկ Կիլիկիոյ որբերը տեղւոյն մէջ խնամելու սկզբունքը որոշուած լինելով, տարբեր ձեռնարկներու և փափաքներու գոհացում չի կրնար տրուիլ. իսկ այն բարերար անձինք որ կը փափաքին որբեր որդեգրել, կրնան իւրաքանչիւր որբի պահպանութեան ծախքը՝ 5 ոսկի ղրկել Կեդր. Ցանձնաժողովոյ որ՝ որդեգիրներու ընտրութիւնը կը կատարէ փափաքուած կերպով։

ԱՏԱՆԱՅԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Ապահովագրական Ընկերութեանց դէմ մինչև հիմա 250 բողոք եղած է առևտրական առաջին դատարանին։ Պահանջուած վնասի հատուցումները երկու միլիոն ֆրանքի կը հասնին։

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԱՂԷՏԸ ԵՒ Պ. ՖԱՎՐ

«Ժուռնալ Տը Ժընէվ»ի մէջ կարդացինք երեք նամակներ զորս Կիլիկիայէն գրած է Պ. Լէօփօլտ Ֆավր իր Ժընեւ բնակող ընտանիքին։ Այդ եօթնասնամեայ ծերունին որ երիտասարդական տարօրինակ աշխոյժ մը ունի և որ եւրոպացի լաւագոյն հայասէրներէն է անտարակոյս, զարհուրելի գոյներով կը նկարագրէ իր այդ ընտանեկան պարզուկ նամակին մէջ ամբողջ Կիլիկիայի վիճակը։ Անկարելի է այդ նամակները կարդալ առանց ցնցումի։ Տեղ մը կ'ըսէ. «Կնոջ մը հարցուցի թէ ինչո՞ւ համար քեզի տրուած անկողինը չես գործածեր և գետնին վրայ կ'անցընես գիշերներն իսկ։ «Ես տեսայ որ ամուսինս աչքիս առջև մեռցուցին, երկու զաւակներս մեռցուցին, երկու եղբայրներս նոյնպէս մեռցուցին. ինչպէս կ'ուզէք որ ես այլեւս կրենամ անկողինին մէջ պառկիլ, երբ անոնք պա՛ղ հողին տակ են...»։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Ազգային Ժողովն իր 1909-10 նստաշրջանի Թ. նիստը պիտի գումարէ յառաջիկայ Ուրբաթ, 22 Ցունուար, ժամը ճիշդ 8ին, Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։ Կը խնդրուի որ հաճիք անպատճառ ներկայ գտնուիլ որոշեալ ժամուն և Ձեր ազգասիրական պարտականութիւնը կատարել։

Ազգ. Վարչութեան առաջարկութեամբ՝ սոյն նիստը բացառաբար ԴՌՆՓԱԿ գումարել որոշուած է։

Մնամ յարգանօք
Ազգային Ժողովոյ Գ. Ատենապետ
ՀՐԱՆՏ ԱՍԱՏՈՒՐ

ՕՐԱԿԱՐԳ

1.— Ցայտարարութիւն Ազգ. Վարչութեան՝ Պատրիարքական հրաժարականի խնդրոյն մասին։

2.— Ելմտացոյց Կեդր. Սնտուկի (Շարունակութիւն վիճաբանութեան)։

3.— Խնդիր մեծամասնութեան Ազգ. Ժողովոյ։

4.— Տեղեկագիր Ատենապետ Դիւանին՝ Թրքահայոց բաղձանքները Ս. Հայրապետին ներկայացնող գրի մասին։

5.— Տեղեկագիր նոյն Դիւանին՝ Օսմ. Խորհրդարանին մատուցանելի Ցիշատակագրի մասին։

6.— Տեղեկագիր Վարչական մասնախմբի՝ ի մասին Աքթամարայ խնդրոյն։

7.— Ազգ. Կեդր. Վարժարանի խնդիր։

Բ. Ատենադպիր
ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Հաճոյքով կը ծանուցանենք թէ՝ կիրակի օր Կէտիկ փաշա, Սվաճեաններու բնակարանին մէջ, ի ներկայութեան երկու կողմի ազգականներու և բարեկամներու, տեղի ունեցած է նշանախօսութեան հանդէսը՝ Ցովհաննէս էֆ. Հանէեանի, Օր. Հերանոյշ Սվաճեանի հետ։ Օր. Հերանոյշ ընտանեկան լաւ դաստիարակութեամբ և սրտի ու մտքի ձիրքերով օժտուած օրիորդ մըն է։ Իսկ Տիար Հանէեան գործունեայ և ազնիւ երիտասարդ մըն է։ Այս ուրախ առթիւ խմբագրութիւնս իր շնորհաւորութիւնները կ'ուղղէ խօսեցեալներուն և Հանէեան ու Սվաճեան ընտանիքներուն։

ՀԱՅ ԿԱՐԵՒՈՐ ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՐ ՄԸ

Ներքին գործոց նախարարութեանց ընդհանուր քննիչ Հրաչեայ էֆ. Աբրահամեան չորսթ իրիկուն մեկնեցաւ Պէյրութ՝ քննական պաշտօնով։ Համակրելի քննիչը, որ Ներքին գործոց նախարարութեան ամէնէն կարող պաշտօնատարներէն է և մեծհամարում կը վայելէ կառավարական շրջանակներու մէջ, Պէյրութէն պիտի անցնի Հալէպ, Ալքիա և անկէ Կոչէ, Երուսաղէմ։ Աբրահամեան էֆ.՝ նորէն քննական պաշտօնով գացած է զանազան գաւառներ, յիշատակելի գործունէութիւն մը ցոյց տալով։ Միևնոյն յաջողութիւնը կը մաղթենք նաև այս անգամ։

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Պն. Նիկողայոս Ադոնց, նախկին ուսանող Փարիզի, Սորպոնի և Լոնտոնի համալսարաններուն պատմական ճիւղերուն և խմբագիր «Բանբեր Գրականութեան և Արուեստի» երկու հոյակապ հատորներուն, որ դադրած են 1904էն, հրատարակած է ռուսերէն լեզուով ուսումնասիրութիւն մը Հայոց հին պատմութեան վրայ հետեւեալ տիտղոսով, ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՅՈՒՍՏԻՆԻԱՆՈՍԻ ԺԱՄԱՆԱԿ վեցերորդ դարուն մէջ։ Սոյն աշխատութեան համար հայ պատմագիրը ստացեր է մագիստրոսի տիտղոս։

ՆՈՐ ԲԱՌԱԳԻՐՔ ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ
Գ. ԼՈՒՍԻՆԵԱՆԻ

Լոյս տեսաւ այս հոյակապ բառագիրքին Ա. հատորը 66 պրակով, կը ծախուի 65 ղրշ. Թղթակազմը, 75 ղրշ լաթակազմը, 1060 երեսով։ Կարեւոր զեղչ մեծաքանակ գնողներու։

Տես «Աշխատանքի տան» ծանուցումը, Դ. էջ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԹՈՒՐՔԻԱ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ. ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Պատերազմական պաշտօնատունը հրամայած է Բ. և Գ. զօրաբանակներու սպաներուն՝ իրենց վաշտերուն գլուխը գտնուիլ, իսկ Գ. զօրաբանակի պահեստիները զէնքի տակ կոչուած են։

⁂ Վէքիճա Բօզրայի Պոլսոյ թղթակիցը կ'ըսէ թէ պատերազմական պաշտօնատունը գաղտնի հրամաններ տուած է զօրաբանակներու հրամանատարներուն՝ ամէն հաւանականութեանց հանդէպ պատրաստ գտնուելու համար։ Այդ լրագրին ըստ իրին նայելով, Թուրք լրագիրներուն արգիլուած է պատերազմական պատրաստութիւններուն վրայ գրել։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐԸ

Կ'ըսուի թէ պուլկար կառավարութիւնը ծանուցագիր մը տալով Բ. Դրան, Մակեդոնաբնակ Պուլկարներու կրած յարձակումներուն և պուլկար ժողովրդեան մէջ տիրող յուզման վրայ կը խօսի ու կը պահանջէ որ առաջքը առնուի այդպիսի յարձակումներու, որոնք կրնան վնասել երկու երկիրներու յարաբերութեանց։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՆ ՀԱՄԱՐ

Տէրսիմ գաւառին պետական պաշտօնեաները մէյմէկ ամսաթոշակ նուիրած են ի նպաստ օսմ. նաւատորմին։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Երէկ առտու, Ներքին գործոց Նախարար Թալաթ պէյ Եպարքոսին բնակարանը երթալով տեսակցութիւն մը ունեցաւ անոր հետ։

⁂ Ներքին, արտաքին և ելմտական Նախարարները երէկ տեսակցեցան վարչապետին հետ։

Մէնթէշէ երեսփոխան և Մ. և Ց. կուսակցութեան նախագահ Խալիլ պէյ երէկ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Հագգը փաշայի հետ։

⁂ Ծերակուտական Ֆուատ, Սամի փաշաները և Կալիպ պէյ երէկ տեսակցեցան Ներքին գործոց Նախարարին հետ։

Գ. ԶՕՐԱԲԱՆԱԿԻՆ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԸ

Զրոյց կը շրջի թէ Ա. զօրաբանակի հրամանատար Եօմէր Եավէր փաշա Գ. զօրաբանակի հրամանատար անուանուած է։

ՔՆՆԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆ

Հետեւակազօրքերու վարժարանին քննիչ Վէթֆօրթ փաշա Էտիրնէ գացած է քննական պաշտօնով։

ԱՆՅԱՅՏԱՑՈՒՄ

Սկիւտարցի Սիմոն և Ցարութիւն անուն տասնըվեց տարու երկու պատանիներ անյայտացած են քանի մը օրէ ի վեր։ Ոստիկանութիւնը կը փնտռէ։

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Երէկ դարձեալ փորձեր կատարուեցան Բ. Դրան մէջ։ Մաքս գործիքով կարելի եղաւ հրդեհը շուտով մը մարել։

ԶԳՈՒՇՑ ԼՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒՆ

Տպագրական տնօրէնութիւնը բոլոր թերթերուն հաղորդած է գիկոյց մը, որով պատերազմական Նախարարութիւնը կը յանձնարարէ չհրատարակել զինուորական շարժումներու, ռազմանիւթերու և զէնքերու փոխադրութեան մասին տեղեկութիւններ, ինչ որ վնասակար է երկրին։ Անսաստողները պիտի պատժուին։

ՅՈՅՆԱՑ ՊԱՏՐ. ՏԱԳՆԱՊԸ

Խառն ժողովը երէկ Ֆէնէրի Պատրիարքարանին մէջ գումարուելով, զբաղեցաւ Պատր. տագնապի խնդրով։ Ժողովականներէն ոմանք Տ. Եօաքիմ Պատրիարքին կողմը պաշտպանեցին։ Իսկ անդամներուն միւս մասը յայտարարեցին որ եթէ Սինոդին պայմանները չընդունուին պատրիարքին կողմէ, պիտի հրաւիրեն զինքը հրաժարելու պատրիարքական պաշտօնէն։ Տ. Եօաքիմ չպատասխանեց այդ առաջարկին։ Միւս կողմէ յոյս կը յայտնուի որ Ներքին գործոց Նախարար Թալաթ պէյ, որուն դիմում եղած է՝ վէճը հարթելու համար, պիտի լուծէ պատր. տագնապը։

ԾԵՐԱԿՈՅՏԸ

Ծերակոյտի երէկուան նիստին մէջ նկատողութեան առնուեցաւ դպրոցական գրքերու մասին Պասրա էֆ.ի տուած թագրիրը, որ օրէնսդիրներու յանձնաժողովին յղուեցաւ։ Երկար խորհրդակցութիւն մը կատարուեցաւ Մակեդոնիոյ վիճելի եկեղեցիներու մասին տրուած թագրիրի մասին, որ 3ի դէմ 27 ձայնով յղուեցաւ աղերսագիրներու յանձնաժողովին։ Ծերակոյտին կողմէ մեծամասնութեամբ ընդունուեցաւ օսմ. նաւատորմի ընկերակցութեան կողմէ չորս թօրփիլյաւ գնելու առաջարկը, ելմտական նախարարութեան երաշխաւորութեամբ։ Երեսփ. Ժողովի կողմէ Ծերակոյտին յղուած գիրը՝ փութացնելու համար վերաքննուած սահմանադրութեան քննութիւնը, ուրիշ օրուան նիստի մը մէջ նկատողութեան առնուելու համար, յետաձգուեցաւ։

Հ.

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՑՈՒՄ,		19/1 Ցուվ.
Օսմ. միացեալ բացուեցաւ	ղրշ.	103—02
» » վար գին		103—
» » բարձր գին		103—12
» » գոցուեցաւ		103—01½
Ռում. Երկ. բացուեցաւ	ֆր.	214—
» » վար գին	»	213—37
» » բարձր գին	»	214—75
» » գոցուեցաւ	»	213—37
Կ. Պոլսոյ Թրամուէյ	»	8—35
» Ժուիսանս	»	4—32½
Օսմ. Ապահ. ընկ.	Լ. Օ.	4—35
Շիրքէթի Խայրիյէ	»	39—
» » Օսման.	»	1—10
Գրէտի Ֆօնս. Էժիբս. հին	ֆր.	324—
» » » Նոր	»	265—50
Թրամվայ	»	75—
Զարթրէզ	»	39—
Կ. Պոլսոյ քարաք	»	437—
Պանգ. Օթթոմ.	Լ. Օ.	20—25
Օսմ. ծխախոտի ընկ.	»	17—25
Օրիանթալ քարբէթ.	»	11—60

ՕԹԷԼ ՇԱՀԱՊ
ԳՕՄԱՆՏԻԹ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԱԾՈՒԱԾ

Գնալը կղզի հաստատուած Օթէլ Շահապ որ տեղւոյն օթէլներուն մէջ առաջնակարգ դիրք մը կը գրաւէ, Քօմանտիթ Ընկերութեան մը կողմէ պիտի կառավարուի այսուհետև։ Օթէլին անօրէն Ցարութիւն էֆ. Շահապեանի և հարիւր բաժնետէրերու միջև պայմանագրութիւն մը կնքուած է։ Ընկերութեան նպատակն է Օթէլ Շահապը և ի հարկին ուրիշ օթէլներ բանեցնել։ Ընկերութիւնը յառաջիկայ 1910 ապրիլ 1էն գործի պիտի սկսի և և երեք տարուան տեւողութիւն պիտի ունենայ։ Կեդրոնատեղին է օթէլ Շահապ, Գնալը։ Ընկերութեան դրամագլուխը կը կազմեն օթէլին կարասիները, չորս հարիւր ոսկի արժողութեամբ, և բաժնետէրերուն կողմէ ստորագրուած հինգ հարիւր ոսկին։ Ընկերութեան անունը պիտի ըլլայ «Ց. Շահապեան և Ընկ»։ Դրամական գործառնութիւնները Շահապեան էֆ.ի կողմէ պիտի կատարուին։ Բաժնետէրերը % 5 պիտի ստանան իբրև շահաբաժին և այդ տոկոսը պիտի անցնի Ընկերութեան ընդհանուր ծախքի հաշւոյն։ Բաժնետէրերը իրենց բաժիններէն աւելի բան մը չպիտի կորսնցնեն. բայց մնացած մասը Շահապեան էֆ.ի կողմէ պիտի հատուցուի։ Ընկերութեան բաժնեկից ըլլալ ուզողները իրենց բաժնեգումարը պարտին վճարել, խոստացուած թուականէն մէկ ամիս յետոյ։ Բաժնեկիցներուն իրաւունքները ապահովելու համար Օթէլ Շահապ պիտի արձանագրուի (մուվազաաթէն) Մկրտիչ էֆ. Սէրվիեանի անուան։ Մինչև այդ գործողութեան կատարումը՝ բաժնետէրերուն վճարելիք դրամները ի պահ պիտի դրուին Մկրտիչ էֆ. Սէրվիեան քով։

Ցիշեալ օթէլին դիմաց գտնուող գեղեցիկ և նորակառոյց տուն մըն ալ վարձուած է, ուր կը գտնուի բաղնիք մը տաք և պաղ լոգանքներու համար։ Օթէլին մէջ յաճախորդներու հանգստութեան համար ամէն ինչ խորհուած է և սպասարկութիւնը անթերի կրնայ համարուիլ իրաւամբ։ Անոնք որ օթէլ Շահապի մէջ բնակութիւն պիտի հաստատեն, փորձով համոզուած պիտի գոյացնեն թէ օթէլ Շահապ Գնալը կղզիին ամէնէն հանգստաւէտ օթէլն է։ Կերակուրներու խնամոտ պատրաստութեան համար ալ մեծ հոգ պիտի տարուի։

Օթէլ Շահապ, գօմանտիթ ընկերութեան մը կողմէ շահագործուելով, քիչ ատենի մէջ փայլուն յաջողութիւն մը պիտի գտնէ, իրաւամբ արժանանալով բազմաթիւ յաճախորդներու քաջալերանքին, որոնք անշուշտ նախապատուութիւն պիտի տան հայ ընկերութեան մը պատկանող սոյն օթէլին։

ԱՌԱՆՑ ԴԱՍԱՏՈՒԻ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ
ՍՈՎՐԻԼ

Փափաքողներուն կը յանձնարարենք Գ. Լուսինեանի Ֆրանսահայ բառագիրքը, ուր ամփոփուած են Ֆրանսերէնին բոլոր ոճերը, ձեւերը, դարձուածքներն ու ասութիւնները ինչպէս նաև բոլոր անկանոն բայերուն խոնարհումներն։ Ճշմարիտ Հայ Լառուս մը։ Կը ծախուի Ա. Հատորը 65 ղրշ. Թղթակազմ, 75 ղրշ ընտիր լաթակազմ։ Սկսած է տպագրուիլ։

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆ
Մեծ Վաճառատուն
ՄԵԾ ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆ
ԹԻՒ 16
ՂԱԼԱԹԻԱ
ՄԵԾ ԶԵՂՉ
ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ ԶԳԵՍՏՆԵՐՈՒ
ԳՆԻՆ ՎՐԱՅ
ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՎԵՐՋԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԹԻՒ
20—3

ԼՈՆԺԻՆ

Աշխարհիս միակ ամենաճշգրիտ ժամացոյցը, պաշտօնապէս ընդունուած Միացեալ Նահանգներու եւ Իտալիոյ ծովային նախարարութիւններէն:

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՄԵՏԱՂ   ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ

Ինչո՞ւ կիրթ ճաշակի և ուղիղ դատողութեան տէր ամէն գնորդ նախապատուութիւն կուտայ ԼՈՆԺԻՆ ժամացոյցին. — Որովհետեւ ճշդութիւն, տոկունութիւն, ներդաշնակ աշխատութիւն և վայելչագեղութիւն անոր գլխաւոր արժանիքը կը կազմեն և լրջօրէն երաշխաւորուած են: Ինչո՞ւ ԼՈՆԺԻՆ ժամացոյցը ամենէն բազմաթիւ և ամենաբարձր վարձատրութեանց արժանացած է.—Որովհետեւ հիանալի կերպով կ'իրականացնէ ճարտարարուեստին բոլոր կատարելագործումներն և իր նշանաւոր արդիւնքներով միշտ կը գերազանցէ համանման արտադրութիւնները:

5 մեծագոյն մրցանակներ.—Անվերս (1885), Բարիզ (1889), Պրիւսէլ (1897), Բարիզ (1900), Միլան (1906):
2 առաջնոյ մրցման, անդամ ժիւրիի.— Ժընէվ (1896), Թուրին (1899):
4 Ոսկի մրցանակներ, 35է աւելի ուրիշ մրցանակներ Նէօշաթէլի դիտարանէն:
16 շքադրամներ.— Բարիզ, Վիեննա, Փիլատելֆիա, Անվերս Ամսթէրտամ, Չիքակօ, եւն., եւն.:

Թուրքիոյ համար ընդհանուր ներկայացուցիչ **ՆԱՍԻՊ Խ. ՃԷՋՎԷՃԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ** Մեծ Շուկայ, Մանճազաճըլար, 44—46. Կ. ՊՈԼԻՍ

Կը խնդրուի գաւառներու մէջ սոյն վաճառատան բազմաթիւ յաճախորդներէն, պէտք է ներկայանալէն առնուազն մէկ ամիս առաջ ղրկել իրենց ապսպրանքները, յապաղմանց չենթարկուելու համար:

Յիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ գոհարեղէններ եւ ոսկի շղթաներ:

50—27

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ

BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին 8,000,000 Ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին 3,700,000 Ֆր.
ԿԵԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Դամասկոս, Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պերա), Մանաստր, Սկիւպ ու Իզմիր:

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ խնամով կը կատարէ Կ. Պոլսոյ, Սելանիկի, Բուրսայի ու Աթէնքի և Եգիպտոսի հրապարակներուն, ինչպէս նաեւ միւս օտար քաղաքներուն վրայ քաշուած փոխանակագիրները: Ջէքերու հաշիւներ կը բանայ: Արժէթղթերու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ: Սակարանական հրամաններ կը կատարէ Եւրոպական բոլոր հրապարակներուն վրայ, Ջէքեր ու վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներուն վրայ: Աւանդներ կ'ընդունի ի տես վճարելի և 3, 6, 9, 12 ամսուան որոշ պայմանաժամներով: Վերջնապէս սեղանաւորական ամէն գործառնութիւններ կը կատարէ լաւագոյն պայմաններով: Պանք տը Սալոնիք փոքր վճարումներու համար ալ Խնայողական Սնտուկ մը ունի, շատ նպաստաւոր պայմաններով:

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՋԵՐՄԱՄԻՋՈՒԹԵԱՆ

ՏՕՔԹ. ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ

Գաղղիական եւ մորթային հիւանդութեանց

Երկար ժամանակ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները իրեն մասնագիտութիւն ըրած, Տօքթ. Ուղուրլեան էֆ. որ ծանօթ է արդէն մայրաքաղաքիս Հայ բժշկական դասուն մէջ, աշխատած է բաւական երկար տարիներ Ազգ. Հիւանդանոցի և Շիշլիի Անկելանոցին մէջ:

Իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ, իր գործատեղին, Սիրքէճի Թրրամվայի համբուն Ֆէզլիւս լուսանկարչատան առաջին յարկը:

Անտամ և կարճ ժամանակի մէջ դարմանուիլ փափաքողները կարող են իր փորձառութեան դիմել, համակրելի բժշկին մեթոտէն օգտուելու համար:

Աղքատները ձրի:

Ծանօթ:— Ամէն տեսակ գործողութիւններ միզանցքի և արգանդի հիւանդութեանց, մասնաւոր խնամքով: 41—22

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ տրկն.	108 դր.
» » » վեցամս.	60 »
Գաւառներու համար տրկն.	108 »
» » վեցամսեայ	60 »
Արտասահմանի հմր. տարեկան	35 ֆր.
» » վեցամսեայ	20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. հասցէի փոփոխման համար 2 ղրշ.. բաժնեգինները անպայման կանխիկ, ծանուցումներն առանձին կը սակարկուին. դրամ ղրկելու ամենադիւրին եւ աժան միջոցը Մանտաբօսթն է:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

ՕՏԱՐ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ
BANQUE RUSSE
Pour le commerce étranger
Հիմնուած՝ 1871ին
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 30,000,000 ՌՈՒՊԼԻ
ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԲԵԴԵՐՍԲՈՒՐԿ

ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ. — Քալաշնիքօֆի սակարան, Սեննայա հրապարակ եւ Վասիլի Օսդրօֆ:

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Աքքերման, Արխանկէլ, Աստրախան, Արմաւիր, Պաքու, Պալաքօվօ, Եքաթերինօտար, Էլիզապէթկրատ, Իսմայիլ, Կէրսօն, Քիէֆ, Քօզլօֆ, Խօքանդ, Քրէմէնչուկ, Մոսկուա (Կավրիքով փողոցի մասնաճիւղով), Նիքոլայէվ, Նիժնի-Նովկօրօտ, Նովօ, Նիքօլայէվսք, Նովօռոսիսք Օտեսա, Օմսք, Բէրմ, Բօքրօֆսքայա-Սլօպօտա, Բոլդավա, Ռիկա, Ռիազք, Ռօմնի, Ռիպինսք, Սարաթօֆ, Սիմպիրսք, Սէմֆէրօբօլ, Ժիթօմօլ, Թիւմէն, Թօմսք, Վէլէքի, Ուսթիւկ, Վիաթքա, Վիննիցա, Վօլոկտա և Վօսնէսէնսք:

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Ալէքսանդրիա (Խէրսոնի մէջ), Զօպրինէց, Եւպադօրի, Քախովքա, Նիքօբօլ և Սմօլա:

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՄԷՋ. —Լոնտոն, Բարիզ, Ժընէվ և Կ. Պոլիս:

Ռուսական դրամատունը կը զբաղի դրամատան և սակարանի վերաբերեալ ամէն կարգի գործառութիւններով. Նախավճարներ (avance) ապրանքի վրայ և քօմիսիոնով վաճառում ապրանքի: Խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կուտայ ամենավստահելի «Սէյֆ» դրամարկղներ: Խնայողական Սնտուկ նպաստաւոր տոկոսով:

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— Հանր. պարտքի Վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Սու-Սըղըրլըգ օսմ. նաւային ընկերութեան կողմէ իւրաքանչիւր 5.50 օսմ ոսկի արժէքով շրջաբերութեան հանուած 20,000 բաժնեթուղթերու դրոշմատուրքը վճարուած է:

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
3—1

ՍՈՍԻԷԹԷ ՄԻՒԹԻՒԷԼ ՖՐԱՆՍԷԶ

ՏԸ ԼԻՈՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՆԵՐ ԿԱԶՄԵԼՈՒ ՑԱՏՈՒԿ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔՕՆԹՐՕԼԻ ՏԱԿ
Լիոն, Օքէյ տը Վիլ փողոց, թիւ 77
ԱՄԵՆԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐԸ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆԸ, ՈՐ 1909 ՄԱՅԻՍ 15ԻՆ ՈՒՆԷՐ

Բաժնետէր	192,169
Ստորագրուած դրամագլուխ	215,573,800 ֆր.
Վճարուած դրամագլուխ	1,581,300 »

Վճարումներ 1 ֆր.էն սկսեալ. 100—500—1000 ֆր.ի և անկէ աւելի գումարներով ապահովագիրներ, 1—12 տարուան և աւելի պայմանաժամի մէջ վճարելի:

Ընդհ. գործակալ ԹՈՒՐՔԻՈՅ, ԵԳԻՊՏՈՍԻ, ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ, ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԵՐԿՐԱՑ ՀԱՄԱՐ

ՖՐԱՆՍՈՒԱ ՏԸ ԶԱՐԱ

Ղալաթիա, Սեն-Բիեր խան, թիւ 25-26

Կ. Պոլսոյ ընդհ. գործակալութեան դրամատուն՝ **ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ**, Ղալաթիա.

Գործունեայ գործակալներ կը փնտռուին տրուարձաններու, օսմ. Նահանգներու և յիշեալ երկիրներու համար: Նպաստաւոր պայմաններ: 50—19

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոստ. 4/27 եւ 1320 Սեֆեր 20 թուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան Կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նազլը խան, Հէզարէն փողոց, թիւ 14, Քօօբէրաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն.

Պոլիս, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս, Մ. Ի. Սատօք, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահճէ Գաբու թիւ 10.
Պոլիս, Աստր պէյ և Ընկ. Վէզնէճիլէր փողոց.
Պոլիս, Գ. Ս. Այմէլօղլու, Էմին-Էօնիւ, Պահչէ Գաբու Իզմիր փողոց.
Գատըգիւղ, Ալեքսանդր Անաստասիատի չուկայի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդրիա, Մօտա ճատտէսի.
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարքի.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսի, Պէօյիւքտէրէ ճատտէսի, թիւ 137.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրքանց, թիւ 12 Թիւնէլ խան.
Մեծ Կղզի, Րեսուլ էֆ.
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անկէլիտէս, [illegible] բանի հրապարակ.
Սան Սթէֆանօ, Քէչէճեան էֆ.:

22 Գործակալութիւնք օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ:

ԻՒՆԻՕՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ
Ի ՓԱՐԻԶ
1828-1829

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
Ի ՓԱՐԻԶ
9, ԲԼԱՍ ՎԱՆՏՕՄ, 9

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՔ

Դրամագլուխ և պահեստ	329	Միլիոն Ֆրանք
1906ին գանձուած ապահովագին	30	» »
Մինչեւ 1906ի վերջը հատուցեալ վնասք	480	» »

Ինչպէս այս թուանշաններէն կ'երեւի, Ընկերութեան դրամագլուխն ու պահեստի գումարն է 329 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ որ հսկայ երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ ԻՒՆԻՕՆի ապահովագրելոց:

Արեւելքի համար մասնաւոր զեղչեալ սակացոյց. Նպաստաւոր պայմաններ՝ ու համեմատ կերպով աւելի ԳԵՐԱԶԱՆՑ քան ո՛ և է Ընկերութեան պայմանները Ապահովագրութեան ամէն ձեւերը ամենէն աժան գիներով, օրինակի համար ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԴԷՊ ՄԱՀՈՒ, ԽԱՌՆ, ԴՐԱՄՕԺԻՏԻ, եւն. եւն.:

Ընկերութեան Դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Ընդհ. Տնօրէնութիւն
Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ԳԱՅՍԷՐԼԵԱՆ
Պետ ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Պաշճըքճը Օղլու Բասաժ:
Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ:

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳ. ԸՆԿ.

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ, իր մասնաւոր շէնքին մէջ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու ցուցափեղկի ապակիներու խորտակուելուն դէմ:

Ընկերութեան դրամագլուխ, ամբողջապէս վճարուած	10,666,666 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	187,322,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	581,115,000 »
1908 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	83,232,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան Վօյվօտա, Ղալաթիա:
Պոլսոյ գործակալութեան, Տիլսիզզատէ խան, Աչըր Էֆէնտի Ճատտէսի, թիւ 26
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 16

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել: Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ առացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն:

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ:

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ:

Բերա	) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց, թիւ 343 և 343 կրկին:) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց:
Կալաթա	1. Սինկէր խան Թիւնէլի առեւ:) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց:
Պոլիս	) 1. Սուլթան Համամ թիւ 2:) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13:
Սկիւտար	) Չարշը Պօյը, թիւ 120:

Դասերը և նորոգութիւնները ձրի: Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը:
20

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— Թղթեայ հասոյթներու վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Ինաէֆլիի գիւղախումբին (Գոնիայի) մէջ գտնուող ձկնորսարանին վարձակալութիւնը, որուն գինը 45,000 ֆրանք էր երեք տարուան համար, ինչպէս նաեւ Բրան-Ավա և Գարա-Կէօլի վարձակալութիւնը, նախապէս 5500 ղրուշի տրուած, աճուրդի դրուած են դարձեալ երեք տարուան համար, սկսեալ մարտ 1էն 1326 (1910) մինչեւ 1328 տարուան վերջը: Աճուրդին մասնակցողները պարտին երաշխաւորութեան գումարով ներկայանալ Հանր. Պարտքի Վարչութեան կեդրոնատեղին, ձկնորսանի ճիւղը, կամ գլխաւոր Տնօրէնութեան՝ Գոնեա և կամ Ատալիոյ ու Ինաէֆլիի գործակալութեանց: 6—1

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՔԻՉ ԴՐԱՄՈՎ

ՇԱՏ ՈՍԿԻ ՇԱՀԻԼ
ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐ ԵՒ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ՏՆՕՐԷՆՆԵՐ ՊԻՏԻ ԿԱՐԳԵՆՔ

Մեր գիտցած Եգիպտական և Ֆրանսական կալուածական պանքաներու և երկաթուղիի պարտաթուղթերէն շատ աժան և վիճակահանութեան կազմակերպութեամբ աւելի շահաւոր եղած պարտաթուղթերը Հոլանտ. կառավարութեան 1904ին փոխառութիւնը կազմող կալուածական պանքայի պարտաթուղթերն են: Այս փոխառութիւնը Հոլանտական կառավարութեան և Թագաւորին պաշտօնական արտօնութիւնովը հրապարակ հանուած և կալուածական գրաւով երաշխաւորուած է: Այս պարտաթուղթերը տարին 6 անգամ քաշուելու պայմանաւ, 62,500 75,000, 100,000, 125,000, 250000 ֆրանքնոց մեծ պարգեւներ, ընդամէնը 1,450,950 ֆր. շահող թիւեր ունին: Այս պարտաթուղթերը հիմակուան աժան գինով՝ 166 ղրշ.ի կամ 35 ֆր.ի գնողները 72 տարի բնաւ ո՛ և է վնաս ընելու պարտաւոր պիտի չըլլան և վիճակահանութիւններուն պիտի մասնակցին ու այսպէսով կա՛մ իրենց տուած դրամը աւելցուածական գումարով ետ պիտի առնեն և կամ կարեւոր պարգեւ մը պիտի շահին: Ըսել է որ բնաւ վնաս չիկայ, որովհետեւ պարտաթուղթ է: Եթէ պարգեւ ելլէ ու դուք տեղեկութիւն չունենաք, ձեր դրամը չի կորսուիր: Վիճակահանութիւնը կը կատարուի հրապարակով և Հոլանտական կառավարութեան հսկողութեան տակ: Ինչպէս որ մեր գրասենեակին մէջ ծախուած ամէն տեսակ պարտաթուղթերուն համար կ'ըլլայ, հոլանտական կառավարութեան երաշխաւորեալ կալուածական պանքայի պարտաթուղթ գնողներուն ալ ամէն ատեն դրամ փոխ կը տրուի: Մեր գրասենեակը որոշեալ գինով մը և ամէն ատեն ետ կառնէ այս պարտաթուղթերը (Մայրաքաղաքիս մէջ Հոլանտական պանքա չըլլալուն համար): Վիճակահանութեան ցուցակները ձրիապէս կուտանք մեր յաճախորդներուն: Գաւառներէն գնել ուզողները մանտաբօսթով կամ չէքով պէտք է դիմեն Ղալաթիա, Քիւչիւք Թիւնէլ խան թիւ 7, «Ժողովրդային Վարկի Օսմանեան քօմանտիդ ընկերութեան»: (Crédit populaire Ottoman) Գործունեայ պաշտօնեաններու պէտք ունինք, որոնց դրամ պիտի շահեցնենք:

Փետր. 2ին քաշուելիք վիճակահանութիւն:

Պարգեւ			Ֆրանք
1			100,000
1			10,000
1			2,507
5	ֆր.	1000էն	5,000
10	»	500»	5,000
40	»	250»	100,000
82	»	100»	8,200
200	»	75»	15,000
400	»	50»	20,000
1260	«	31,25	39,375
2000		11—36	215,075

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— Հանր. Պարտքի Վարչութեան ըմպելարանին շահագործումը աճուրդի դրուած ըլլալով երեք տարուան համար սկսեալ 1326 մարտ 1էն, անոնք որ կ'ուզեն ստանձնել այդ գործը, պարտին կնքեալ պահարանով իրենց առաջարկը յղել մինչեւ 1910 փետր. 1/14, երկուշաբթի օր, կէս օրէն յետոյ ժամ 2, իրենց վերջնական գինը նշանակելով գոց նամակի մէջ: Յանձնառութեանց տետրակը շահագրգռուողներու տրամադրութեան տակ կը գտնուի, Կեդր. Վարչութեան մատակարարական ճիւղին մէջ:

Ընդհ. Տնօրէնութիւն
9/22 Յունուար 1910   5—2

ՇԻՐՔԷԹԸ ԽԱՅՐԻԷ

ԱԶԴ.—Կը ծանուցուի թէ 1910 յունուար 15/28 ուրբաթ օրուընէ սկսեալ, առտուան ժամը 1.30ին Եէնի Մահալլէէն մեկնող շոգենաւը ժամը 1ին ճամբայ պիտի ելլէ Բավագներէն, իսկ Եէնի Մահալլէէն՝ ժամը 1.15ին: 5—3

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՏՈՒՆ

Աշխատանքի տունը, հաստատուած 1909 մարտին, իր կանոնագրով, նպատակ ունի երկսեռ անգործ բանուորուհիներուն աշխատանք հայթայթել եւ ստեղծել, առանց ոեւէ շահի կամ փոխարինութիւն ակնկալութեան: Այս անգամ ամբողջ բնակարան մը վարձած ըլլալով, սկսաւ արդէն ընդարձակել իր գործը: Աշխատանք հայթայթող գրասենեակի վրայ (Պիւրօ տը բլասըման) կը հրաւիրէ գործատէրերու ուշադրութիւնը որ թէ՛ իրենք օգտուին պատեհութենէ, երաշխաւորուած աշխատաւորներ պահանջելով մեզմէ եւ թէ պատճառ ըլլան բաւական թուով անգործներու զբաղման: Լուացքի եւ արդուկի ճիւղը աւելի ընդարձակուած է, պատրաստ՝ ընդունելու նոր բանուորներ, եւ սորվող նոր աշակերտուհիներ: Կը յուսանք թէ համակիրներ եւ յաճախորդներ պիտի շարունակեն քաջալերել այդ ճիւղը եւ գոհ պիտի մնան: Կը յիշեցնենք որ մեր վարպետները մասնագէտ են նաեւ ամէն տեսակ հագուստներու արատները հանելու լաւագոյն եղանակով: Նոր բնակարանի մէջ այդ ճիւղերէն զատ՝ բացուած է նաեւ արհեստանոց մը ներմակեղէնի եւ պրօտըրիի, որուն ղեկավարութիւնը յանձնուած է Փարիզի մէջ կատարելագործած վարպետուհիի մը: Կ'ընդունինք ամէն տեսակ օժիտներու ապսպրանքներ: Կը պատրաստենք գլխարկի ծաղիկներ (փունջեր եւ կողովներ) ամէն տեսակ կարեր (պարահանդէսի զգեստներու եւ քօստիւմներու համար, գունաւոր պրօտըրի եւ կալիի վրայ գունաւոր աշխատանք. (պայուսակներ, ալպոմի կողքեր եւայլն): Ապսպրանքներ կ'ընդունուին ամէն օր ժամը 9 էն մինչեւ 5 (ը.ե) մեր նոր բնակարանին մէջ,

Բերա, Գալեօննը—Գուլլուք թիւ 100

Աւելորդ է յիշեցնել թէ մեր գիները ամենէն չափաւորն են:

ՔՐՕՇԷԻ ՃԻՒՂ

Աշխատանքի Տունը, իր կանոնագրին համեմատ նկատելով որ բազմաթիւ տիկիններ և օրիորդներ ստիպուած են տունը մնալ, սակայն պէտք ունին աշխատանքի, առանձին շատեր աշխատանք առած են այնպիսի միջնորդներէ՝ որոնք չարաչար կը շահագործեն զիրենք, ինքը ստանձնեց միջնորդութիւնը առայժմ Քրօշէի գործին, որը պիտի բաժնէ տուները, աշխատաւորուհիներու համար ամենէն նպաստաւոր պայմաններով:

Ուստի անոնք որ կ'ուզեն Քրօշէի վրայ աշխատիլ, թող դիմեն.

Ղալաթիա, Բերա, Բանկալթի մեր գրասենեակը, վերոյիշեալ հասցէով:
Խասգիւղ.—Պատէմլիք, Տէր Արիստակէսի տունը, Տիկին Լուիզ Ղազարոսեան:
Գումգաբու.—Մարքօ-փաշա փողոց, Օրիորդ Սաթենիկ Պէյլիկճեանին:
Սկիւտար, Սէլամսըզ, Տիկին Վերժին Զրաքեանին:
Վերին-Վոսփոր, Սարըեար, Օրիորդ Յուլիանէ Սարգիսեանին:

Կ'ուզուին անմիջապէս՝ բանուորուհիներ և աշակերտուհիներ, գործելու կամ սորվելու համար թէ՛ արդուկի ճիւղի մէջ և թէ վերոյիշեալ արհեստանոցի ամէն ճիւղերու մէջ, այսինքն ներմակեղէնի, պրօտըրիի և այլն:

Դիմել շուտով Աշխատանքի Տան գրասենեակը, Բերա, Գալեօննը Գուլլուք, թիւ 100:

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՓՕՇԱՃԵԱՆ